

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, L. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le pooblaščen in zahtevno frankovan.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vsa dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	...	72—	72—	132—
3	...	36—	36—	66—
1	...	12—	12—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Več politične prosvete.

Splošna nezadovoljnost, ki vlada širom naših krajev z dosedanjimi političnimi in strankarskimi dogodki, ima svoje globoke vzroke. Že to, da je nezadovoljnost splošna in da obstaja v enaki meri med kmetijskim in meščanskim prebivalstvom kakor tudi med delavskimi vrstami, dokazuje, da so vzroki enotni in globokejši narave. Nezadovoljnost ni samo posledica pomanjkanja nadarjenih političnih, socialnih in sploh duševnih voditeljev, razlogi tega pojava se nahajajo predvsem v nezadovoljnih samih, v splošnem pomanjkanju politične prosvete.

Pred svetovno vojno slovenski politiki ni bilo težko. V glavnem je šlo za nacionalne cilje in ti niso potrebovali večjih priprav in posebnega političnega znanja. Tujec nam je tičal na vratu, in odpornost je bila naravni pojav. Velik prepir med klerikalizmom in napredno smernostjo pa je že poglabljala zlasti mladina v idejne, politične, socialne in splošne duševne programe. Tedanji kongresi napredne mladine so nudili dobro politično in kulturno pripravo. Obetala se je doba z načelno razčiščenimi voditelji, prepoznanimi za zapadnoevropsko politično in duševno kulturo.

Po svetovni vojni so se naše strankarske in politične razmere silno poslabšale. Še največ odkritosti je bilo v tistih mesecih, ko smo se s prekipevačim čustvom zavzeli za Jugoslavijo in živeli v pričakovanju novih, rajskih razmer. Realnost, zlasti pa kruti strankarski dvoboj je kmalu razgalil te upe in danes vlada, kakor rečeno, v vseh slovenskih slojih, od delavca do kmeta, meščana, trgovca in duševnega delavca splošna nevolja z obstoječimi razmerami. Ta nevolja ni izraz premišljenosti in temeljitosti političnega prevdara, temveč posledica pomanjkanja solidne politične prosvete.

Kako že delamo pri nas politiko? Največ političnega dela odpade na kavarni in druge lokale, v katerih na pavšalen način komentiramo osebe in dogodke z večjo ali manjšo duhovitostjo, vedno pa brez prave resnosti in globine. Ob volitvah pa treščimo s težko-atletičnimi udarci na posamezne stranke in časopise, ki tvorijo pravo zrcalo naše politične zaostalosti. Ta idejna globina in stvarnost v političnih zadevah pa se tudi med nami ne more pojaviti, kakor pečena piška. Odkod naj se vzame, kdo naj nam jo prinese? Poleg malega organizacijskega dela ne poznamo drugega političnega orožja, kakor časopisa. Toda to časopisje se ne more hvaliti, da bi služilo idejnemu razčiščenju in načelnim političnoprosvetnim ciljem. Odkriti namen tega časopisa je, vplivati na javno čustvo, ustvarjati razpoloženja, bojne skupno-

sti. Govor o političnih programih je zadnja stvar. Koliko je n. pr. znanje klerikalnega voditelja, da ne rečemo klerikalnega pristaša, o Vidovdanski ustavi, o njenih državnih in samoupravnih določbah? Kaj ve slovenski delavec o sodobni in polupretreklji socialni in gospodarski zgodovini? Ali so nam znani osnovni pojmi socialne in politične demokracije, ali smo se poglobili v razvoj srbske države in srbskega političnega življenja zadnjega polstoletja? Pa tudi o političnih in gospodarskih dogodkih v ujedini Jugoslaviji velja, da so nas prehitevali, da so šli mimo nas, ne da bi jih bili docela umeli in tako tudi zavzeli svoje točno in jasno stališče ter v skladu s tem hoteli vplivati na razvoj naših javnih prilik. Pri nas se politika zaenkrat vodi v smislu osebnih sporov, kar se zrcali že v družbi ločenosti posameznih strankinih pristašev.

Potrebna je nova orientacija. Ta pa ne bo posledica dveh, treh novih voditeljev, marveč širše akcije za globljo politično prosveto. Spominjamo se lepih dni v Goriškem, ko se je tamkaj začelo novo življenje tik pred svetovno vojno v znamenju jugoslovenskega političnega in kulturnega programa in ko se je ta orientacija naslonila na širšo politično prosveto. V posameznih občinah so se otvorile politične šole, govorilo se je o nacionalizmu, o slovanstvu, o osnovnih pojmi demokracije, duševne svobode ter o sociološki političnega in nacionalnega boja. V takratnih organizatorjih prvih slov. političnih šol je vladala iskrenost in navdušenje za žarke cilje. Odtod poštenost političnega prizadevanja in solidno delovanje.

Tudi v Sloveniji se bomo morali povrniti na trudapolno, podrobno, manjšinsko politično delo. Opiranje na demagoški tisk, ki računa z najnižimi ljudskimi nagoni, je posledica brezvestne in nepošteno notranjosti brez prepričanja živčev politike. Kakor hitro se bo pojavila stranka in se bodo prikazali možje, katerim bo do širše ljudske politične prosvete, ki se ne bodo ustrašili idejnega boja, ki bodo s predavanji in političnimi akademijami ter šolami razširili vestno proučevanje naših političnih, gospodarskih in socialnih problemov, tedaj bo nastalo v Sloveniji popolnoma novo razpoloženje do aktivnega političnega življenja. Pa tudi za stranke bo veljalo, da tvorijo take politične prosvetne ustanove njih najso lidnejšo vtemeljevalce. Koliko važnih gospodarskih in drugih zakonov se je že uzakonilo in kako malo smo o njih izvedeli. Vse novo življenje v državi, zlasti pa delo centralnih vlad kriči po solidnem delovanju od strani javnega mnenja, pa

tudi tozadevnih strokovnjakov. Zadnji so politično pasivni, prvo pa še nima zadostne prosvetne globine, ker manjka prave politične hrane.

Krivo potrebujemo več politične in socialne prosvete, več idejne kulture.

Problem bodoče velike Rusije.

Kdor pazljivo zasleduje dogodke v sovjetski Rusiji, lahko opazi dva značilna momenta v njenem notranjem življenju: odnosno njeno državotvornost in politiki. Dve osnovni ideji, dva politična orjaška stališča nasproti in bijeta odločeni boj za prvenstvo, ki bo opredelilo bodočo formo močnega ruske države. Z ene strani ideja internacionalizma kot krajna negacija vseh dosedanjih oblik meddržavnega življenja, čije končni cilj je spočetka evropska, ponej pa svetovna federacija svobodnih avtonomnih sovjetskih republik, z druge pa težnja za nekdanjo svetovno močjo Rusije, za rusko veldržavnost. Prva kakor druga ideja ima celo med komunisti mnogo vnetih zagovornikov. Berlinski ruski list »Nakanunje« je nedavno priobčil članek »Ruska internacionalna«, odgovor na zadnje izjave uglednega boljševskega politika Stalina, ki je odločen pristaša internacionalizma. Omenjeni članek, ki je vzbudil mnogo zanimanja tudi v inozemskem tisku, je spisal zagovornik ruske veldržavne ideje Potjehin. Prisiljeni, da upravljajo neskončno rusko zemljo v imenu maloštevilne stranke, je naravno, da boljševiki sumničijo vsakogar, ki ni idejno popolnoma na njihovi strani. Stalin je govoril na zadnjem kongresu komunistične stranke o nacionalnem problemu. Izrazil svojo bojazen pred bodočnostjo komunistične ideje v Rusiji, češ da se nacionalna zavest vedno bolj širi zlasti med nestranksko inteligenco in celo med komunisti. Na te besede je repliciral že omenjeni Potjehin, ki v svojem članku izjavja:

Ideja patriotizma je bila in ostane oni kategorični imperativ, ki je res pripeljal iz belega tabora v rdečo Moskvo kot pravo rodno prestolico naše velike države. Vsi elementi, ki se ne strinjajo z boljševiki, ki pa so sprejeli rusko revolucijo kot nekaj neizbežnega kakor tudi širši sloji ruske inteligence streme upravi za tem ciljem, za veliko Rusijo, za njeno pravo veldržavnostjo. V ognju meščanske vojne je na paradoksen način nastala prava nacionalna država. Vse strahote revolucije, državljanske vojne, lakote in epidemije, ki jih je preživel ruski narod z neverjetno potrpežljivostjo, ga karakterizirajo kot pravo nacijo. Stalin ima prav, ko trdi, da patriotizem v sedanjih Rusiji ni slučajni pojav. V tej ideji, ali bolje rečeno v ideali velike Rusije se krije ona močna prožina, ki je razprostrla rdeče prapore od Orše, Kijeve, Orla in Samare, do Batuma, Murmanska in Vladivostoka. Velika Rusija je ona magična sila, ki je vodila izmučeno in slabo oboroženo armado do zmage. Ona je razvila rdeče prapore od Urala in donske pustine, od kavkaških ledenikov do karpatskih vrhov, od pingskega močvirja do mongolske puščave. Da povem odkrito: ne utopistične ideje internacionalizma, nego

narodni interesi Rusije so izgnali iz Arhangelska, Novorosijska in Baku Angleže in očistili Vladivostok in Priamurje od Japoncev. Velika Rusija je s kolenom samostojneza Petljure prepodila Nemce iz Kijeve in z roko ukrajinskih hajduških čet Grigorjeva očistila Odeso od Francozov in Grkov. V nacionalni ideji je pravi patos vsega sovjetskega gibanja in najsi bo zastrt s tem ali onim psevdonimom. V vseh inicijalah raznih republik, kakor USSR, DVR, RSTSR, vidijo vsi delavci, rdečearmeji in stari boljševiki brez izjeme samo eno ime z večnimi, neugaslimi črkami zapisano: Rusija o Velika Rusija ni kontrabanda, nego dragoceno blago, ki ga je nosila ladja revolucija skozi burjo zadnjih let.

Ruskega naroda, ki se je osvobodil iz mrtvaških krempljev carizma, zgodovina ni osvobodila od njegovih vekovnih dolžnosti, da bo med mnogimi plemeni in narodi ona budeča in gonilna sila, ki naj kulturno združi vsa ta plemena na obširnem ozemlju ene šestine zemeljske oble. Razmotrivanje tega temeljnega dejstva v prošlosti in faktori v bodoči zgodovini je neizbežna zahteva, ki jo stavlja življenje vsakemu treznemu politiku. Kajti ne samo s krvjo drugih malih narodov nego tudi s krvjo velikega ruskega naroda se je gradila Rusija. Ni treba govoriti samo o utilitarnem pomenu III internacionalne za rusko državnost, nego upoštevati se mora tudi važna vloga internacionalne ideje v razvoju in napredku nove Rusije. Vprava ta ideja bo zamogla cementirati številna plemena in narode, ki so različni po običajih, jeziku, zgodovini in veri. Nova Rusija je že sama po sebi popolna internacionalna. Graditi rusko državnost na zatiranju malih narodov pa je nemogoče in bi škodovalo njenim lastnim interesom. Te vrste sovinitven mora biti tuj novemu patriotizmu. Pri vsem tem pa internacionalna ideja kot taka, celo v zvezi z gospodarsko neobhodnostjo, ne more dovolj cementirati stavbe velike Rusije. To cementiranje lahko da samo intenzivno delo za kulturno zblizanje vseh narodov sovjetske republike za povzdigo njihovega gospodarstva in za prilagoditev k svetovnemu zgodovinskemu procesu. Ta dolžnost, ki jo je usoda naložila ruskem narodu, tvori njegovo zgodovinsko misljo. Hladnokrvna in ponosna zavest o svoji kulturni vlogi ni sovinitven ruskega inteligenta, nego pravica, ki mu jo daje težko trpljenje v prošlosti, da dobro pozna svoje mesto v domovini. Narod, ki je glede na stoletni jarem despotizma in težko breme tartarskega nalaga, ne glede na socialno breme v domovini, na tlako in izkoriščanje od strani inozemskega kapitala ustvaril samoniklo bogato narodno kulturo v dveh delih sveta (Aziji in Evropi) je zaslužil pravico, da nastopa kot kulturni voditelj.

Ruski jezik služi kot sredstvo za obnavljanje vsem narodom od Atlantike do Tihega oceana. In prav nič nas ne moti tarnanje moskovskih listov, ki prelivajo solze nad zaslimem ruskega jezika, češ, da bi bilo treba dati vsem narodnim manjšinam svoje šole, kajti to vprašanje ni v nobeni zvezi z internacionalizmom. Naloga ruske in svetovne zgodovine obstoji v tem, da čimprej pripelje te narode v okrilje visoke ruske kulture. To pomeni, da se mo-

rajo narodne manjšine živeti v rusko kulturo in spremiti v ono internacionalno, ki jo predstavlja Rusija. Združiti vse prebivalce širom Rusije v eno kulturno in sčasoma tudi jezikovno in versko celoto, dati tej celoti smer skupne ruske državnosti, to je glavna naloga ruske inteligence. V začetku revolucije so se hoteli ti narodi oddelati od Rusije, zahtevali so pravico samoodločbe, obenem pa so klicali na pomoč zapadne narode. Samo ruski narod se ni pečal z malenkostnimi notranjimi problemi, kajti ideja nacionalnega sovinitva in separatizma je tuja njegovemu narodnemu značaju. Rus je v prvi vrsti človek in potem šele Rus. Toda upravi kot Rus je on človek v pravem pomenu besede. V tem tiči skrivnost, kako je ruska ekspanzivnost mogla odstraniti vse zapreke. V tem je tudi bistvo ruske veldržavnosti in jamstvo za rdečo zastavo ruske internacionalne povsod, kjer je prej plapolala narodna trobojnica od bregov Pruta do mračnih skal Botniškega oceana.

Tako si je zamislil bodočnost Rusije Potjehin. Zanimivo je, kaj pravi o tem problemu hči velikega ruskega misleca piše med drugim: »Ne da bi bil anarhist, Ljubov PDostojevska. V svoji karakteristiki očetovega življenja in delovanja kakor menijo o njem evropski politiki, je začel ruski kmet graditi ogromno vzhodno državo, da se pobratimi z mongolskimi narodi in stopi v prijateljske stike z Indijo, Perzijo in Turčijo. On je pridržal boljševizem samo kot strašilo z namenom odstraniti Evropo na zadostno razdaljo, da bi ga ne ovirala in motila pri zidanju svoje nacionalne stavbe. V trenutku, ko bo ta stavba dograjena, bo ruski kmet razrušil nepotrebno strašilo in začuden Evropejci bodo videli, kako se je dvignila iz razvalin nova ruska država, mnogo močnejša in solidnejša, kakor je bilo nekdanje carstvo.

Boli glasno kakor te, morda proroške besede, pa govori zgodovinski primer s francosko revolucijo zato, da se bo dvignila in sedanega kaosa močna ruska država, ki bo znova igrala odločilno vlogo v mednarodnem življenju. In ta glas bi ne smel mimo ušes naše zunanje politike.

PRED FRANCOSKO-NEMŠKIMI POGANJANJ.

Francoska posredovalna izjava.

— Pariz, 15. avg. (Izv.) Včeraj se je na Quai d'Orsay potrdilo, da pripravljata francoska vlada oficijelno izjavo o možni omejitvi ruhrske akcije za slučaj, ako bi sestava novega berlinskega kabineta nudila dovolj jamstva za umirjeno stališče Nemčije v reparacijskem vprašanju. Namen te izjave naj bi bil olajšati novi nemški vladi njeno nalogo. Francoska vlada je pripravljena priznati, da je brezpogojno uklenjenje pasivnega odpora od strani Nemčije nemogoče, ker bi se v tem slučaju vsaka nemška vlada brez dvakratne strmojavila. Nameravana francoska izjava bi nudila novemu nemškemu kancelarju dr. Stressemannu priliko, da se pri uklenjenju pasivnega odpora nanaio sklicuje. Nadalnje reševanje francosko-nemškega spora bi se vršilo v posebnih pogajanjih med Francijo in Nemčijo, čim Nemčija opusti sedanji pasivni odpor.

Claude Farrère — prevel Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

VII.

V Saigonu so izstopili in pevaje šli peš kar tja v en dan.

»To je zdravo,« je pomodroval Torral, ki se je prekinil v neverjetno nesramni popevki, »to je zdravo, da človek sploh ne ve, kje je. Bistvo civilizirancev je igrati po dnevi modrijana, po noči pa norca. Oboje je potrebno.«

Začel je novo popevko, ki jo je, brez dvombe iz sovrašstva do moderne, dušeslovne književnosti kazila prevelika jasnost.

V svojem duševnem stanju so vdali sprehodu čisto določno namen, ki je mejil točno na Torralovo četrt. Toda zašli so, kar jih pa je po krivici osumnili in po dolgi hoji so se ustavili v ulici Caninat, ki je zdaj čisto samevala.

Mévil je prvi spoznal zablodo.

»Stojte!« je zaklical. »Semka se pa že nismo namenili. Sicer pa, briga me. Stanujem dva koraka od tod in grem domov. Za zdaj mi je edino potrebno — postelja.

Z obema rokama je objemal svoj ljubico in ne-

prestano se poljubljajoča sta šla naprej, kar ni bilo brez težav.

»Pijan si,« je dejal Torral, »mi ostanemo skupaj. Pojdite za menoj!«

Stopil je na čelo gruče; toda ni šel po ulici navzdol, temveč navzgor. Njihovo kričanje je prestrašilo mačko, ki je skočila iz zasenčenosti vrat in oplazila Heleno. Helena je divje kriknila. Fierce, ki je stopal v ozadju, pa je vrgel za bežečo mačko svojo palico.

Mačka se je zvil z zlomljenimi udi, Torral pa se je okrenil in jo za nameček še sunil z nogo. Nato jo je zgrabil za rep in jo začel hlastno vrteti po zraku ter še glasno preračunal obseg tega kroga. Tedaj pa so že dospeli do katedrale, pred katero so se začudeni ustavili, ker so uvideli, da se nahajajo čisto drugod, kot so mislili.

»Prebivališče takozvanega Boga?« je vzkliknil Torral nejevoljno, kot da ga je ujezil neslan dovip. »To je pa že preveč!«

Truplo mačkino je zavijtel po zraku in ga z vso silo zalučal v cerkev. Nato se je pomiril, se razgledal in odšel v nasprotno smer; ostali so mu brez prigovora sledili. In nihče se ni ozrl nazaj, kjer sta tonila v noč mrka in ponosita zvonika. Tedaj pa so vendarle našli zaželjeno odpočistišče. Celotno mesto je že spalo; tu pa se je pri vsaki hiši škrlatilo od-

prto žrelo, odkoder so odmevali razposajeni, pijani smehi. Torral je ves vznemirjen povzel govor, v katerem je o sebi dokazal, da je vodnik sičihana prve vrste in da so zdaj pred vrati sladostnosti; samo »sezam« naj poreko... Fierce, ki je bil tem molčnejši, čim bolj se je na nočnem zraku stopnjevala njegova vinjenost, pa je izustil le eno besedo, zahtevajoč Japonke. Navallli so se v belo hišo, ki je sličila vili na deželi in se hrupno vsedli med igračkaste deklice v oblekah z velikimi cvetlicami, punčke so se pritrjano smehljale in se kazale zelo čednostne in uljudne.

Fierce, ki je bil dober poznavalec vsega japonskega, ki je izbral najbrkejšo in odšel z njo v tako snažno izbico, da se je pred duri sezul, za kar se mu je ona zahvalila, kajti to uljudnost cenijo Japonci zelo visoko.

Spustila sta se v razgovor. Poslušala ga je zelo resno, skušala razumeti njegov neokreten glas in se trudila, da si ohrani na pobarvanih ustnih pravičen in previden smeh.

Govoril je tako gladko japonščino, da se ji je na obrazu odražalo začudenje. Povedala nam je svoje ime: Otaké-San, gospodična Bambus; on pa jo je razumel Otaki-San, kar znači gospodična Studenček; to pa ji je izvabilo solze smeha. Omenila mu je tudi, da ima trinajst let. Bala se je, če se

mu ne bo zadel premlada, ker je vedela, da Evropejke počakajo starosti, da niso več »čiste kot najčistejša Pusi-San«. Toda on jo je pomiril z izjavom, da se je v Hong-Kongu navadil deseterih Kitajcev in da se mu ona zdi celo zelo zrela. Nato se mu je vsedla na kolena in nekoliko sta se poigrala; pravzaprav se je poigral on in ona, pridna deklica, je posnemavala njegove kretnje, ki pa so postale take, da si je predstavljala grde stvari in se užajljala branila. Zdaj pa se je on na vso moč smejal in se ji rottil, da je ne smatra »za Francozino«. Nato je privolila v naravno, dasi nekam zavito igračkanje in se celo silila, da bi igrala, če ne nedostojno in neresne gorečnosti, pa vsaj odlično malomarnost brez podsmeha.

Ko sta se povrnila v dvorano, je tu vladal velik hrušč. Mévil, ki so ga mučile baročne predstave in ki ga je česa mentha še bolj opojila, se je baš pripravljaj, da bi se v nedovoljeni legi paril z ubogo, preplašeno in ihtečo Liseron in z nekaterimi začudenimi in strmečimi Japonkami. Fierce je napravil m'r in red, čeprav se je že tudi sam začel opotekati, da je videl namesto ene, kar dve Otaké-San. Slednjič so odšli. Torral, ki se je pri Japonkah že dolgočasil, jih je počakal pri vratih, sedeč pri kraju tlaka. Vstal je in šel pred njimi; ker je pil le šampanjca, je samo on še našel pravo pot.

PISMO IZ PRAGE.

12. avgusta.

Priloge stranč za občinske volitve. — Brezuspješna pot razdiralca Tuhe v Pariz. — Scotus Viator o razmerah na Slovaškem. — Prezident Masaryk na Slovaškem.

V našem političnem življenju je po odgoditvi parlamenta nastopil mir, ki je pa samo navidez, kajti vse stranke se z vneto pripravljajo za nastopne občinske volitve, ki se bodo vršile letos na jesen. V naši republiko so to druge občinske volitve; prvič, ki so se vršile leta 1919., so pomembnejše in toliko, da se vrše v vsej republiko. Pri prvih volitvah se je volilo samo v občinah na Češkem, Moravskem in Šleskem, ne pa tudi na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji. Volitve se ne bodo vršile na en dan, kakor leta 1919., in tudi ne v onih občinah, kjer je pršlo tekom štiriletnega funkcijskega obdobja občinskega zastopstva do novih volitev, ker njihovo obdobje sedaj ni končano. To se tiče okoli tisoč občin. Volitve se bodo vršile postopno od začetka septembra do začetka oktobra in sicer v glavnem iz tehnično - upravnih vzrokov, da bi imele okrajne politične uprave, na katerih v glavnem počiva priprava in izvedba volitev, lažje delo. Treba, da se pri občinskih volitvah uveljavijo zadostno strankarska pripadnost volilca, da se sicer pri občinskih volitvah ne do- seči prave slike o moči te ali one politične stranke, marveč so navadno slika krajevnih razmer, pri katerih igrajo največkrat odločilno vlogo gospodarski interesi. Marljivo se dela na to, da bi se dosegel na nemškem ozemlju pri volitvah enoten češki nastop, da bi se češki glasovi osredotočili na enotne kandidatne liste.

Hlinkova slovaška avtonomna ljudska stranka nikakor ni izbirčna v sredstvih, ki se ji poslužuje, da bi dosegla cilje svoje pogrešne politike. Znova se je to pokazalo pri agitacijski poti profesorja Tuhe v Pariz, ki je poleg Hlinkine glavni voditelj ljudske stranke. Sel je v Pariz, da bi tam na evharističnem kongresu zastopal Marijine družbe na Slovaškem, v resnici pa je bila svrha njegovega potovanja ta, da pooblaščen s strani ljudske stranke predloži veleposlanškim svetu takozvano žilinsko spomenico. Ta se tiče zahteve za izpremembo ustave in obsega pritožbe glede domnevanega neupoštevanja saintgermanske pogodbe zlasti glede rabe naslova Češkoslovaške republike. Spomenico in resolucijo kluba poslancev in senatorjev z dne 21. junija je resnično predložil tam v pisarni veleposlanškega sveta in sicer zastopniku generalnega tajnika. Tudi je posetil z enakim namenom angleškega, japonskega in italijanskega veleposlanika, ali odšel je z neuspehom. Na njihova vprašanja za podrobnejša pojasnila o stalšču Slova- kov v Češkoslovaški republiko je odgovarjal zmotno in jezuitično. Vsa ta Tu- kova »ekstraktura« je brezpomembna in treba zreti na njo kakor na vsako drugo demontstracijo, kateri se ne posveti ni- kake resne pozornosti ne doma in ne v tujini. Tisk češkoslovaške katoliške (ljudske) stranke je obsodil nastopanje Tuhe in poslanskega in senatorskega kluba in oglasil so se proti temu s svoji- mi protesti tudi posamezniki v ljudski stranki sami. Za Tuha in njegovo stranko pa je značilno, da je izbral nabožen- sko pot v politične svrhe, da se ni sramoval iti svojo državo očrniljavat za- stopnikom tujih velesil, katere je Tuha varal s trditvijo, da je pooblaščen po edini (drugih slovaških strank torej ni!) slovaški parlamentarni stranki in da se

odreka Slovačkom v Češkoslovaški re- publiku pravica samoodločbe.

Ludovci pod krinko avtonomije streme po razdvajitvi države, da na- ravnost po dualizmu, ki je pri nas ne- sprejemljiva zahteva, in kdor bi ga ho- tel je od daleč uresničiti, bi zadel na splošni odpor.

O razmerah na Slovaškem se je iz- reklo zelo pravično in nepristransko po- kljanci njih poznavatelji, znani prijatelji našega naroda in Jugoslovenov Scotus Viator v svojem pismu z dne 14. junija t. l., katero je poslal Udruženju slovan- skih ameriških novinarjev, in katero tvori odgovor na vprašanja, ki mu jih je postavil dr. Rudinský. Tu je govora zlasti o avtonomistični agitaciji in o češko- slovaškem razmerju na temelju lastnih izkušenj, ki jih je pridobil tekom svoja- ga letošnjega bivanja na Slovaškem. Konstatira, da ni našel nikakih sledov o čehizaciji na Slovaškem, da je velika večina češkega uradništva tam na svo- jem mestu in da bi Slovaška brez njega brezdomno padla v madžarske roke. Govori se brezsmiselno o čehizaciji, kar se pripisuje pelki sorodnosti in enako- sti obeh narodov. Prelivata se jedna v drugo in kolikor ožji je stik med obema, toliko težje je potegniti točno mejo med obema. Beseda avtonomija je postala

geslo, ki pomenja razne stvari za razne ljudi. On je za omejeno obliko avtono- mije, ki bi kontrola v glavnem slova- škimi stvari izročala bolj v roke Slova- kov. Daje prednost besedama »decent- ralizacija« ali »devolucija« pred besedo »avtonomija«. On je proti lastnemu slovaškemu deželnemu zboru in veruje, da novi župni zakon temelje, na katerih se lahko postavi in razširi ad- ministrativna vsevlada. Dualistična raz- delitev ne bi odgovarjala interesom Če- škoslovaške republike in tudi ne konsoli- daciji Evrope sploh. Ne more razume- ti, kako bi se mogel človek z zdravim razumom zavzemati za dualistično raz- merje med zgodovinskimi deželami in Slovaško. Po njegovem mnenju bi se bilo nemogoče izogniti »Deutschböh- men« s tako zahtevo in tako bi nastopil konec dualizma prej nego bi se sploh pričel. Končno priporoča prijateljski kompromis med Čehom in Slovačkom in navaja, da prenegla čehofobna taktika nekaterih voditeljev ljudske stranke je naravnost škodljiva državi in pomaga sovražnikom.

Prezident Masaryk se nahaja na poletnem bivališču na Slovaškem na graščini v Topolčanskah, od koder poseča razna slovaška mesta. Tamkaj ostane do jeseni.

J. K. S.

Telefonska in brzolavna poročila Kako je Radić pobegnil.

— Zagreb, 14. avg. (Izv.) Današnje »Novosti« priobčujajo zelo obširno, zani- mivo in na podlagi avtentičnih informacij temelječe poročilo, kako je Stjepan Radić po- begnil iz Zagreba na Madžarsko.

Neka finančna patrulja, bivačica v Le- gradu, je izvedela od nekaterih tamošnjih kmetov, da je Stjepan Radić s pomočjo narodnega poslanca HRSS in župnika Skrinjarja pobegnil preko meje na Madžarsko. Finančni stražniki so o tej vesti obvestili tak- komisarja železnice in obmejne poli- cije v Koprivnici Simića. Ta je takoj pre- ložil ministrstvu notranjih zadev kratko po- ročilo. Nadaljevalo so se poveljstva. Neki finančni paznik je 26. julija obvestil komi- sarjat, da je prišla na postajo neka ženska, ki povprašuje po svojem detetu. Kom- isar, preobčlen v civilno obleko, se je zanimal za ženo in začel z njo razgovor. Ženska mu je rekla, da prihaja iz Gjeke- nješa brez potnega lista, da je bila tam pri svojem možu in da čaka na svoje dete. Po- zneje jo je povabil na komisarjat. Začel jo je zaslišavati o vseh podrobnostih. Žen- ska je končno priznala, da ima na Madžar- skem svojega moža Milo Sprema. Ta je na Madžarsko pobegnil kot vojaški begunc. Žena ga je skušala tedaj pregovoriti, da bi se vrnil na svoj dom in javil vojaški obla- sti, češ da bo samo odslužil vojaško dobo, če se prostovoljno javi. V resnici se je že nekaj dni pojavil na naši strani iz Gjeke- nješa Milo Sprema. Zaslišan pred komisariem Simićem je izjavil med drugim, da je pri- šel prostovoljno, da se javi vojaški oblasti. V nadaljnjem zaslišanju pa je podal zani- mive informacije o delovanju nekega Ve- čenaja z Gotalova, ki je bil v stalni služ- bi hrvatskih emigrantov in »društva probu- jalnoh se Madžarov« ter je kot dovoljenik imel legitimacijo za svobodno prehod meje. To legitimacijo so mu vzeli svojočasno, ker je bil na sumu, da je v službi vojnške dru- zbe. Zadnji čas so mu zopet podelili legiti- macijo, da bi ga mogli prijeti in flagrantni. Sprema je nadalje komisarju Simiću javil, da je Radića videl osebno prekradati mejo. Sprema je to zatrjeval z vso gotovostjo, ker je bil sam prisoten in pozna Radića.

Na komisarijatu je končno Sprema po- zadržal »Novosti« podalo zelo obširno po- ročilo, kako je Radić pobegnil na Madžarsko. Pri begu mu je pomagal župnik Skrinjar. Dne 21. julija je prišel v Želekovice k žu- pniku Skrinjarju avto, v katerem so se na- hajali Radić, Pripi, dr. Knežević in Begić. »Novosti« sedaj obširno poročajo, kako so organizirali neovirani prehod Radića na Madžarsko. Pri zadevni akciji so bili anga-

žirani kmetje Plavac in Večenaj, dalje bro- dari Šestak, Antelić in Dombaj. V noči pred 23. julijem se je Radiću posrečilo s pomočjo omenjenih kmetov preiti na ma- džarsko stran, kjer so ga sprejeli emigran- ti hrvatskih emigrantov. V Berzancih se je Radić sestaj s Franom Lukacem, obma bratom Keretecy, Vargo in Prema- cam. Vsi ti so v službi madžarskih na- cionalistov in so poznam kot nevarni pro- tidržavni elementi. Tudi Večenaj je v njih službi. Dne 23. julija je bil Radić ves dan v Berzancih. Na večer je odpotoval Radić v Balatonfirdb ob Blatnem jezeru.

Poročilo nadalje natančno opisuje, ka- ko je Večenaj preskrbel Radiću iz Zagreba novo obleko in čevlje. Radić je namreč prekradati mejo v ponočni obleki in raz- trganih čevljih. Radić je pozneje od Keretecy prejel iz Budimpešte v Balatonfir- db potne dokumente za Dunaj, Berlin in London. Ko je Radić prejel iz Zagreba še zagotovila, da ni nič novega, da hrvatski listi o njegovem begu ničesar ne pišejo, je nadaljeval svojo pot.

— Zagreb, 14. avg. (Izv.) Pop Skrinjar je izrazil Radićevim in znan tudi kot anti- državni element, ki na vse načine in z vse- mi sredstvi podpira hrvatsko emigracijo na Madžarskem. V zaporih v Koprivnici se na- hajajo aretirani kmetje Plavac, Veče- naj, Šestak in Dombaj. Pona Skrin- jarja radi imunitete še niso mogli zapreti.

— Beograd, 14. avg. (Izv.) Ministrstvo notranjih zadev ni prejelo še nikakega ofi- cialnega poročila, da bi se Radić v resnici nahajal še doma na Hrvatskem. Po doseda- njih poročilih se Radić še vedno nahaja ne- kje v inozemstvu. Ministrstvo notranjih za- dev ima obširno poročilo o Radićevem bi- vanju v inozemstvu.

Ko je Radić bežal preko Madžarske so kmetom na meji zatrjevali: »Beži v in- teresu Hrvatske! Najeti kmetje so bili po- zivani, da morajo kot Hrvatje pomagati Ra- diću pri begu. Aretiranim kmetom so med drugim govorili na njih vprašanje: »Zakaj Radić beži?« »Gor za njegovo glavo«.

— Beograd, 14. avg. (Izv.) Snoči ob 20. so izjavili v notranjem ministruvstvu vašemu dopisniku, da do tega momenta ni v Beo- grad prispelo nobeno poročilo o Radićev- em bivanju v Zagrebu. Pokrajinsko na- mestništvo v Zagrebu je telefonsko in brzolavno poročilo, da nima nikakih doleto- nih potrdil, da bi Radić bil na Hrvatskem. P v oficijelnih poročilih Radić še vedno biva na Dunaju, ministruvstvo ima policijska po- ročila, da je Radić bil v Milanu, kje pa je sedaj, še ni ugotovljeno.

Preokret v politični situaciji Nemčije.

Naslednik Cunovega kabineta široka koalicija. — Sestava nove koalicijske vlade. — Nezadovoljnost komunistov.

— Berlin, 14. avg. (Izv.) Skrajna poli- tična napetost, ki je zadnje dni težila nem- ško javnost in pretila z izbruhom meščan- ske vojne, je povzročila padec Cunove vla- de in koncentracijo zmernih političnih strank. S tem je nevarnost socialne revo- lucije začasno odstranjena, kajti večina ne- zadovoljnih elementov je videla v Cunovi vladi krivca finančne katastrofe in sploš- ne gospodarske krize. Brezglava politika prejšnjega kabineta, ki je dosledno izlival Francijo in na vse mogoče načine odlašal sporazum zavezniški glede reparacijskega problema, je pristila meščanske stranke in socialdemokrate, da prevzamejo vodstvo državnih poslov v svoje roke. Pretekli te- den so se vršila pogajanja med voditelji po- samnih strank in po doseženem sporazu- mu glede sestave koalicijske vlade in nove politične orijentacije je prišlo v nedeljo do odločitve. Kancelar dr. Cuno je čutil, da je njegovo stališče omajano in zato je podal prezidentu Ebertu ostavko, ki jo je slednji z ozirom na kritično situacijo brez nadalj- njeja sprejel. Nato je prezident pozval k sebi vodjo opozicije dr. Stressemanna in mu poveril sestavo nove vlade.

V kolikor je dosedaj znano, obstoji novi kabinet iz sledečih članov: državni kance- lar in zunanji minister dr. Stressemann (nemška ljudska stranka); ponkancelar še ni določen, domneva pa se, da bo zasedel to mesto dosedanj minister narodnega gospo- darstva Robert Schmidt (socialdemo- krat); portfelj notranjega ministruva še ni dodeljen, imenujejo pa kandidata dr. Solimanna (socialdemokrat); finančni minister Dunajčan dr. Hilferding (so- cialdemokrat); minister za narodno gospo- darstvo Raumer (nemška ljudska stran- ka); minister pošte in brzolava brčkone do- sedanj minister Stinlg (bavarska ljudska stranka); prom. minister ravnatelj Hein- rich (ljudska stranka); minister za javna dela dosedanj minister Braun (centrum); minister za državno obrambo dosedanj mi- nister Gessler (demokrat); minister za zasedena ozemlja še ni imenovan, kandidi- ra dr. Fuchs; minister za prehrano do-

GLAVNE SMERNICE NAŠE TRGOVINSKE POLITIKE.

— Beograd, 14. avgusta. (Izv.) No- vi trgovinski minister dr. Kojić je več- raj popoldne sprejel zastopnike tiska, ki jim je v enournem razgovoru v sploš- nih črtah razložil glavne smernice na- še trgovinske politike.

V povzdigo naše izvozne trgovine bo ministruvstvo skušalo skleniti z vsemi sosednimi državami trgovinske pogode, posebno pa z državami, s katerimi je naša država v posrednih in nepo- srednih trgovskih vezeh. Ministruvstvo trgovine in industrije v najkrajšem ča- su prične pogajanja za sklenitev defi- nitivnih trgovinskih pogodb z Italijo, Francijo, Češkoslovaško in naravno z vsemi sosednimi državami, s katerimi nam vežejo trgovski in gospodarski in- teresi. Ker ministruvstvo trgovine in in- dustrije do danes ni imelo svojega pra- vega šefa, je bila trgovinska politika deloma zapuščena. Finančni problemi se ne morejo reševati samo s strani ministra financ, marveč je nujno po- trebno, da pri ureditvi finančnih pro- blemov aktivno sodelujeta minister po- ljedelstva in minister trgovine in in- dustrije.

Glavna skrb ministra trgovine je sedaj, da dvigne trgovino in industrijo. V sporazumu s poljedelskim ministrom je treba delati na to, da naša poljedel- ska produkcija še bolj naraste in s tem poveča naš izvoz poljedelskih pridel- kov, s čemur se izravna naša plačilna bilanca. S sistematičnim delom dose- žemo aktivnost trgovinske bilance, kar bo prispevalo k popravku naše valute.

Pri izvozu so važni trije elementi: izvozni krediti, zadostna razpolaga transportnih sredstev in pa uvidna izvozna carinska politika.

sedanj minister dr. Luther (nemška ljudska stranka); minister pravosodja dr. Radbruch (socialdemokrat). V novi vladi prevladujejo socialdemokrati in nem- ška ljudska stranka.

Komunisti s to izpremembo niso zado- voljni, češ, da bo Stressemann samo na- daljeval politiko prejšnjega kancelarja. Za- to z vso nemo nadaljuje svoje rovanje, ki je v mnogih krajih že povzročilo krvave spopade. V Berlinu je ustavljen promet ce- sine železnice in prometnih avtomobilov. Tudi uslužbenci mestne elektrarne so za- čeli stavko tako, da je mesto brez razsvet- ljava. Plinarne so se pridružile stavki. V industrijskih podjetjih se komunistična pa- rola glede splošne stavke vedno bolj uve- ljavlja in bati se je, da se ustavi vse go- spodarsko življenje. Tudi večina stavcev je napovedalo stavko in zato so večerajši listi izšli v manjšem obsegu. Delavstvo je sploš- no nezadovoljno in zahteva enkratni nava- ni prispevek v znesku več milijonov mark, da si preskrbi najpotrebnejše za življenje. Politična atmosfera je ne glede na izpre- membo državnega krmila še vedno zelo zgoščena.

Novi državni kancelar dr. Gustav Stres- semann, dolgoletni vodja nemške ljudske stranke, je bil rojen 10. maja 1878 leta v Berlinu. Že kot dijak se je udeleževal po- litičnega življenja. Ko je dovršil svoje štud- dije, je uspešno deloval v raznih gospo- darskih institucijah in si je pridobil mnogo zaslug zlasti za zvezo nemških industrijal- cev. 1906 leta je bil izvoljen v Drazdanih za deželnozbornskega poslanca, leto pozne- je pa ga vidimo v državnem zboru kot po- slanca bavarskega volilnega okrožja Anna- berg. Pozneje so ga socialdemokrati iz- podrinili, toda nove volitve v Aurich-Wit- mundu so mu znova vrnilo mandat. Po Bassermanovi smrti je prevzel predsedstvo narodnoliberalne stranke, sedanje nemške ljudske stranke, iz katere je ustvaril eno najmočnejših strank v polovni Nemčiji. Kot izvrstnemu organizatorju, gospodarskemu strokovnjaku in talentiranemu govorniku, mu proročujejo bogato bodočnost.

PRI NARODNI BANKI JE NJEGOV PREDNIK

dr. Velizar Janković zapustil 150 mili- jonov dinarjev izvoznega kredita. Po ministruvstem mnenju je ta kredit pre- majhen in je treba na vsak način gleda- ti, da se ta kredit poveča.

Za točni izvoz so pa potrebna tudi promptna izvozna sredstva. Da se brez vsakih ovir in težkoč more dovajati naše blago na tuja tržišča, bo minister trgovine sporazumno z ministrom sa- obračaja skrbel za to, da se pri drugih državah najamejo prevozna sredstva. Na ta način se uredi hitri transport, kar je koristno za naš izvoz.

Letošnja žetev je bila izredno do- bra. Pšenica je obrodila dobro in to kvalitativno in kvantitativno. Toda, ker je žetev pšenice v Ameriki ravnotako povolna, se bo na inozemskih tržiščih pojavila naša pšenični trgovini močna konkurenca, ki jo moremo premagati le z znižanjem izvozne carine na pšenico. Minister trgovine je zahteval pri go- spodarsko - finančnem odboru, da se ta carina znatno zmanjša. Na ta način bo omogočeno našim producentom pro- dati žito z dobičkom.

Izvoz naših sliv, ki slove po vsem svetu, pa je v zadnjem času naletel na velike težave. Slive so tudi zelo dobro obrodile. Ameriška konkurenca nam je vzela razne trge, ker so nekateri iz- vozniki poslali na svetovne trge slabe blago. Naši izvozniki so izgu- bili v Angliji in na Holandskem vse za- upanje. Potreba je poiskati novih tr- žišč. V Ameriki vlada za naše slive kljub tamošnji veliki produkciji precejšnje zanimanje. O eksportu sliv so se vršile v ministruvstvu že konference in ima do- čaka konferenca z strokovnjaki popo-

Martin Krpan:

Indija Separandija.

(Bojevitá povest iz nebojevitih časov.)

VIII.

Vzemišilive prigode zadnjih dni so me tako utrudile, da se mi je zahotelo po izpremembi dimenzije. Zajahal sem iskro koblico in sfrčal na nji v nebeško dimenzijo na počitnice. Pred nebeškimi vrati me je počakal sv. Peter sam in prijazno potapljaj koblico po vratu. Komaj je vrata odprl, pa so že od vseh strani prifrftali angelčki, vriskajoč od veselja, kajti take živčalce še niso videli v nebesih. Tako vam povem, da so ljubezniva bitja ti angelčki, fantiki in fantje v različni starosti, od treh do šestnajst let, vsi snažno in lepo oblečeni, gladka in cvetoča lica, kodrolase glavice in na plečih peruti. Rekel sem sicer, da so fantiki in fantje, v resnici pa moram priznati, da še danes ne vem, ali so možkega ali ženskega spola?

Nebeške lepote in divote vam ne more popisati nobeno pero, zatorej raj- ši ne začnem. Razprostrale so se krog mene res same nebeške pokrajine in vr- tovi, v sredi njih so se dvigale same pa- lače v prekrasnem slogu. Prijetna toplota je obilvala obraz, a angelčki so letali okrog, a perutami nahajali in delali vtore.

Prvi mi je prihitel naproti seveda moj duševni oče, Levstik, tik za njim moj pobratim Kraljevič Marko. Prijela sta me za roke in odvedla v Jugosloven- ski nebeški kvart, kjer me je sprejelo nepopisno navdušenje Jugoslovenskih nebeščanov, ki jih povest pozneje na- šteje vse po vrsti.

Zvečer je bila velika vrtna veselica z angelskim koncertom v palači »Pri slovenskem vsecarju«. Zagledal sem na istem prostoru in v istem času zbrane vse slavne in zaslužne može, ki o njih poroča slovaška zgodovina in litera- tura. Moja kri je kar brenčala in pela »Hej Slovani!«. Pri posebnih mlzi so se- deli z menoj Levstik, Prešeren, Aškerc in Krek. Jaz sem samo molčal, oni so mi kazali in razlagali znamenite oseb- nosti.

Drugo jutro sem koblico praznično osedlal in sebe slavnostno oblekel. Od- jahal sem k napovedani avdijenci, k Bogu Očetu. Pred božjo palačo me je objel isti vriskajoči dirindaj angelov ka- kor včeraj. Kar iz rok so mi iztrgali koblico in jo odpeljali na vrt za božjo palačo. Letali so okoli nje, sedali v se- dlo in jo jahali, drugi so jo krmili z naj- slajšimi nebeškimi zelišč. Koblica pa je vsa od sreče žarela in presladko za- vijala oči. Mene so pa angelski vratarji in spremljevalci kar med se vzeli in me odvedli z čakalnico, kjer je čakalo že

vse polno prosilcev in dostojanstve- nikov.

»Martine, le bliže, le bliže,« zasli- šim zdajci neskončno dober glas. Sam ne vem, kako, in že sem stal pred Bo- gom Očetom samim, sedečim na nebe- škem prestolu.

»Saj te že davno poznam iz knjige tvojega očeta,« nadaljuje isti dobi ri glas, »kadar imam skrbli ali me eden teh kodrolasih paglavčkov spravi v slabo voljo, preberem Levstikovega »Martina Krpana«, pa mi odleže. No, kaj pa je no- vega v moji Jugoslaviji?«

V moji Jugoslaviji? To mi je dalo pogum in odprlo usta. Seveda sem iz- pregovoril z Bogom Očetom v izbranih besedah, kakor se to spodobi napram najvišjemu bitju vsemirja. Verzi so se delali kar sami, kakor bi mi sladki in gladki olešniki trkljali in rožljali z jezika. Začetek pa je bil tak:

Vaše božanstvo, neskončno in večno, moje srce je danes presrečno. Čeprav na sredi nebes, povedati hočem domače tako in enako, kakor je res, in nič drugače!

»Martine, prijetno tečejo tvoji ver- zi, samo, samo precej svobodno... ti... ti...« mi zapreti šegavo Bog Oče

»Oprostite, vaše neskončno in več- no božanstvo, — kdo pa je prvi in naj- večji svobodomislec? Komu je blistvo ustvarjanja neomejena svoboda?«

»Kar tiho, tiho, Martine, ti tega ne razumeš. Ali so tudi že tebe pokvarili indoslovenski klerikalci s svojo dija- lektiko?«

Klerikalci? To je podvojilo moj po- gum.

»Klerikalci, pravite?« ponovim po- nižno, a Bog Oče že naprej prebere mo- je misli, zamahne z roko in reče:

»Kar pustiva jih, Martine. Je že vse odredeno. Ukazal sem že svojim peklen- skim hlapcem, da zanje primerno po- skrbijo. Kadar obiščeš peklenko di- menzijo, se propričaš na lastne oči.«

»A kaj porečejo k temu italijanski gospodje v Rimu?« vprašam boječe in previdno. Bog Oče pa samo globoko vzdihne in žalost omrača presveto obli- je. Potem se pa nekoliko razvname:

»Kaj so napravili iz mene in kr- ščanstva? Mene hočejo napraviti za jet- nika, ki naj samo klima in podpiše, kar se jim zdi. Omejiti mi hočejo božjo svo- bodo, hočejo mi biti varuhi, ki vse bolj vedo in znajo. Krščanstvo so spali v politično bogoto. Italijan ostane Italijan, lijsjak menja le diako, značaja nikdar. Pa je že vse odredeno, kakor ti pokaže dimenzija bodočnosti. Ti vendar veš, da sem jaz, krščanski bog, edini in pra- vi bog, da ni razum mene družega boga. Vsi drugi so bogovi le po človeški zmoti, a vendar moji ljubljenci, poslanci in pomočniki.«

»Interesantno,« sem si potihem mis- lil, »Martine, te prilike nikar ne zamudi, da se na edino pristojnost mestu poučiš o problemu božanstva.« Bog Oče pa je že prebral moje misli in se dobrohotno nasmejal:

»O tem pa drugikrat, Martine. O priliki te povabim na večerjo, da v mi- ru prerečatava, kar želiš. Ali si videl, kako je čakalnica polna?«

V tem zaženo angeli na vrtu pod ok- nom nenaden vrisk in smeh. »Kaj pa spet uganjajo moji paglav- čki?« in Bog Oče stopi naglo k oknu, ter potegne izza prestola zlobo šibo, da zapreti proti vrtu. »Kako veselje imajo s tvojo koblico! Pa je res čedna in bistr- ra živalica. Glej, Martine, napraviti jim hočem še večje veselje. Ena, dve tri...« Bog Oče dvigne roko, napravi čudež in že ima tudi koblica na plečih peruti, in ime ji bodi Fantazija!

Tedaj pa angeli vsi hkratu popa- dajo na kolena, se obrnejo proti oknu, sklenejo pobožno roke in v zahvalo pri- klonijo glave. Nato se zopet vsi sprav- lio okoli koblice, krilate Fantazije, ki začne s perutimi mahati in poletavati. Najpogumnejši med njimi s srbsko šaj- kačo in srbsko sabljo pa skoči nanjo in odjaha, vikajoč: Hi, Fantazija, hi!

»Saj pravim, vsi otroci so enaki,« se zadovoljno nasmeje Bog Oče, »voja- ško čepico, sabljo in konjička, pa so ne- besa v nebesih.«

noma urediti vprašanje izvoza. V glavnem je treba, da se vodi o izvozu sliv stroga in pregledna kontrola.

Glede razstave v Novem Sadu se je minister izrazil zelo pohvalno. Novi Sad, dosedaj sebske Atene, postaja polagoma srbski Manchester. Glede uvozne trgovine pa bo minister tudi še vedno zagovarjal stališče, da je treba v državo uvažati le one predmete, ki se ne izdelujejo v zadostni meri doma.

VELIKO NEZADOVOLJSTVO PROTI IZVOZNI TRGOVINI

— Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Današnji beogradski listi vehementno napadajo dosedanje trgovinsko politiko vlade. Minister trgovine dr. Kojčić je skušal s svojim ekspozicijem ublažiti veliko nezadovoljstvo, ki se je pojavilo med našimi poljedelskimi in pridobitnimi krogi. Kljub temu, da je žetev zelo povoljna, da je vse žito že pospravljeno, da je pšenica že spravljena v skladišča, še ni na trgu kupca. To dejstvo vzbuja mnogo skrbi izvoznim krogom.

IZROČITEV STJEPANA RADČE SODIŠČU.

— Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Minister pravde podpiše tekem prihodnjih dni na podlagi sklepov narodne skupščine ukaz, da se ima Stjepan Radčič izročiti sodišču. Naredba se potem takoj izvede.

NEUGODEN VTIS ANGLEŠKE NOTE V PARIZU.

— Pariz, 15. avg. (Izv.) Agence Havas poroča, da je vtis, ki ga je napravila angleška nota v političnih in diplomatskih krogih, neugoden. Priznavajo sicer njeno koncilantno obliko, obenem pa je jasno, da zahteva angleška vlada brez vsake kompenzacije od francoske vlade, da zmanjša zahteve in da vrne upravičeno zasledeno jamstva. Zanikanje upravičenosti zasedbe smatrajo kot nedopustno. Istotako so po vsej priliki odklonili angleški predlog, da se sporno zadevo predloži haškemu sodišču v končno razsodo.

SEPARATISTIČNO GIBANJE V PORENJU

— Krefeld, 15. avg. (Izv.) Agence Havas poroča, da so se vršile v mestu velike demonstracije in da so demonstranti nosili zastave neodvisne renske republike. Policija je zastave zaplenila. Pri spopadih je bilo nekoliko oseb ranjenih.

DRAGINJSKI IZGREDI V AACHENU.

— Aachen, 15. avg. (Izv.) Pred magistratom se je zbrala množica, ki je zahtevala krompirja in povnjenje plač. Pri spopadih s policijo so bile 4 osebe ubite, približno 30 pa ranjenih.

POVIŠANJE ŽELEZNISKIH TARIFOV NA MADŽARSKEM.

— Budimpešta, 15. avg. (Izv.) Z 21. avgustom se povišajo na madžarskih državnih železnih osebni tarifi za 100 %, tovorni pa za 150 %.

Politične vesti.

— Kongres Socijalistične stranke za Slovenijo v Celju. V nedeljo, 12. t. m. se je v Celju v hotelu »Union« vršil izredni kongres socijalistične stranke za Slovenijo. Na kongresu se je ustanovila nova enotna socijalistična stranka Slovenije. Združile so se razbite frakcije razen Bernotove, katere se kongres ni udeležila. Predsednikom nove stranke je bil izvoljen g. Petean iz Maribora. Bernotova stranka preneha biti odsej oficijelna stranka SSJ ter bo mogoče še nekaj časa životala kot brezpomembna sekcija. Kongres se je izvršil mirno in stvarno.

— »Kilava država.« Pod tem naslovom je priobčil angleški liberalni organ »Manchester Guardian« uvodni članek o naši notranji politiki, v katerem pravi: Jugoslovenska vlada se še vedno zama z trudom, da bi likvidirala hrvatsko avtonomno gibanje. Vsak nov poizkus kaže skrajno nestabilen položaj v novi luči. Ko je bila leta 1918 ta država ustanovljena, so jo splošno smatrali kot enega obeh stebrov — drugi naj bi bila Českoslovaška — na katerem naj bi stela nova, zdrava politična konstelacija v srednji Evropi. Českoslovaška je to upanje opravičila, Jugoslavija pa je nam nudila do sedaj samo razočaranje. Vzrok leži v tem, da se politiki stare Srbije, odgojeni v šoli neprestanih balkanskih prepričev, ne morejo povzpeti do spoznanja, kaj je potrebno veliki in bogati državi. Ko so se hrvatski politiki 1915 leta tajno sestali z zastopniki srbske vlade v Ženevi in položili temelje nove države, je bilo sklenjeno, da bo ta država obsegala več pokrajin kot enakopravne člane v širokem federativnem okviru, kar jim bo omogočilo najširšo lokalno avtonomijo obenem z močno centralno vlado. Zagotovilo v tem smislu je dobil Zagreb 1918 leta, ko so zastopniki Hrvatov in Slovencev podpisali akt ujedinjenja s srbsko kraljevino. V tem duhu nadaljuje avtor svojo osbdo o naši državi, opisuje nezadovoljstvo Črnogorcev in Makedoncev, hvali Radića in njegovo abstinenčno politiko in prihaja

— Uradniška pragmatika. V ministstvu pravde se pripravljajo navodila, kako je treba izvesti uradniški zakon, ki stoji v moralnem oziru v veljavo z dnevom objavljenja v »Službenih novinah«. V materialnem oziru stoji zakon dne 1. oktobra v veljavo. Minister pravde na prvem mestu odredi, da se vsi državni uradniki stavijo na razpoloženje za dobo, določeno v uradniškem zakonu.

— Prazne madžarske sanje. V »Arbeiterzeitung« piše madžarski emigrant Sigmund Kunfi v uvodniku pod naslovom: Horthyjeva Madžarska, Mala antanta in delavska internacionala med drugim tudi tole: Protirevolucijska Madžarska išče danes denar v inozemstvu in ni najmanjšega dvoma o tem, da bi rada sprejela pogoj, tudi take, kakršne je narekovala ženevska konferenca avstrijski republiki. — Madžarska je še vedno bogata dežela, ki ima velike žitne zaloge, kar se o Avstriji ne more reči, tudi se je madžarska industrija zadnja štiri leta močno razvila. Madžarska ne peša zaradi neznošnih reparacij, ne zaradi mirovne pogodbe, ampak njeno propadanje je posledica tajne militaristične oboroževalne politike, ki ni v skladu s silo dežele ter proizvaja globlje stresljaje celega političnega in gospodarskega organizma kakor vojaška politika, če se odprto izva-

— »Srbska šajkača in sablja?« se začudim jaz.

— Ali ti še ne veš, Martine, kak rešpekt imajo vsi angeli pred srbskimi junaki? Poslušaj! Nikoli ne pozabim istega pretresljivega prizora, ko so mrko in molče prikorakali v nebesa srbski junaki iz albanskih gora, z jugoslovenske Golgotte. Enako mrko in molče so jih sprejeli njih bratje, junaki s Kosovega polja, na čelu jim car Lazar in Miloš Obilić. Molče so si segli albanski in kosovski junaki v roke, molče si pogledali v oči, potem se pa drug drugemu naslonili na rame in bridko zaplakali. Znaj, Martine, tudi mene so polile solze, tudi angeli so zaplakali in vsi nebeščani za njimi. Tako nas je zbolela nesreča junakov. Zato pa je bila tem večja radost, ko se je preselil k nam kralj Peter, Vaš osvoboditelj. Vsi Jugoslovenci so ga navdušeno in svečano sprejeli, prvi ga je pozdravil in objel car Dušan Silni. Ali vidiš, Martine, ravno kar prihajata oba tam po stezi parka.

Resnično, skozi okno zagledam dva vojaško oblečena moža, ki se bližata v živahnem pomenku božji palači. Eden njiju, menda car Dušan Silni, drži v roki vojaški zemljevid in z drugim kazalcem črta po njem. Takoj za njima prideta druga dva vojaška dostojanstvenika.

— To sta pa oba Rusa,« opozori Bog Oče, »velikan je car Peter, manjši je zadnji, nesrečni car Nikolaj.«

— Ali so carja Nikolaja res umorili judje?

— Ko da pa je umoril mojega edinega sina, Jezusa Kristusa?« zamišljeno odvrne Bog Oče in nerazumljivo nekaj zamrmra o judovskem bogu, ki vedno in zavratno nasprotuje njemu, edino pravemu, krščanskemu bogu.

— Ali strahovita kazen zadene židovstvo zaradi tega zločina, Martine? razodene d.menzija zločnosti. Martine, sedaj se pa morava posloviti. Tudi ti štirje prihajajo k meni v avdijenco. Skoro vsak dan so skupno pri meni in mi dokazujejo, kako ima izgledati novi slovenski zemljevid. In vsak dan ponavljajo vsi štirje isto prošnjo, da jim čuvam Jugoslavijo in Rusijo.

Tedaj se pa tudi jaz nisem več mogel premagovati, pokleknil sem na obe kolena, prijel Boga Očeta za roko in se razjokal.

— Tudi jaz te prosim s solzam, neskončno dobri in modri Oče, čuvaj nam predrago Jugoslavijo, napolni z isto modrostjo srca nje sinov, napolni z isto modrostjo njih razum. Otmi in čuvaj ubogo, križano Rusijo!

Gnjen me vzdigne Bog Oče:

— Z mirom in vero v duši hodi, Martine, Jugoslavija in Rusija stojita pod moji mposebnim in osebnim varstvom. Drugo vidiš v dimenziji bodočnosti.

Se nikoli nisem bil tako srečen. Ne vem, kako sem prišel iz božje bližine, ali po nogah ali pa so me odnesli angeli na rokah.

ja. Njen namen je, ustanoviti Madžarsko v predvojnem obsegu ter posaditi na prestol Habsburžane. Bethlenova vlada postopa jako oprezno in skuša vse to prikriti pred očmi nezaupne tujine, dela pa z velikim uspehom. Poslednja štiri leta pa so pokazala voditeljem madžarske revolucije vse kaj drugega in danes dobro vedo, da je pridobitev Sedmograške ter Slovaške nemogoča reč, da je solnce madžarske moči in slave zašlo. Madžarska protirevolucija pa noče sproti tega spoznanja, ker je po svoji bistvu iredentistična in nacionalna.

Zdravstvo.

NEKAJ O GOLSI.

Golši imenujemo bolezensko naraščanje ščitaste žleze, ki leži na srednji strani vratu ob pričetku sapnika. Da pojasnimo zelo razširjeno zmotu, naj koj poudarimo, da ni med takozvanim debelim vratom in golšo bistveno nobenega razločka. Oba pojavi sta le stopnji enega in istega bolezenskega razpoloženja, povečanja ščitaste žleze. O debelem vratu govorimo, ako je ščitasta žleza v celoti prizadeta in njeno naraščanje bolj enakomerno, o golši pa, ako je otok bolj obilicast ali omejen le na eno poloto ščitaste žleze, s čemur postane posebno izrazit. Medicinska razločje po postanku in konsistenci se razne vrste golš, ki nas pa tu ne morejo zanimati.

Namen ščitaste žleze je danes ni povsem pojasnjen. Najbrže je zelo važen organ za presnavljanje in regulacijo krvnega obtoka v možganih. Razven tega pa ima nalogo, da razkrajja v krvi gotove strupe in jih tako dela neškodljive. Nedvomno je ščitasta žleza kakor vse žleze s takozvano notranjo sekrecijo zelo važna za življenje. Dokaz temu so težka motenja, ki se pojavijo, ako ščitasta žleza ne deluje normalno ali ako jo v celoti odstranimo.

Od nekdaj je znano, da se gošla zlasti pojavlja v goratih krajih, kjer se čisto družijo s kretinizmom. Zelo pogosto jo nahajamo v Švici, na Tirolskem, Solnograškem in Gornjem Stajerskem. V naših krajih omenimo okolico Kroke in Kamnegorice na Kranjskem in Labodsko dolino na Koroškem. Dognalo se je, da gošla ne nastopa v prvem visokem gorovju in tudi ne na pobočjih srednjega gorovja, temveč po večini v bolj ali manj zaprtih, ozkih in globokih gorskih kotlinah. V takih golšnih krajih često obole tudi priseljenci, ki pa golšo zopet izgubijo, ko se vrnejo v domači kraj. Razven tega endemičnega nastopanja nahajamo golšo sporadično tudi v nižini in po mestih, kjer je v zadnjih časih vedno bolj širi, o čemur bomo še govorili.

Dovzornost za golšo stopnjujejo gotova motenja krvnega obtoka, vsled katerih ščitasta žleza mimogrede ali trajno zateče. Tako motenja se pojavljajo vsled naporne hoje v viš, na pr. pri gorskih vodnikih, vsled prenašanja težkih bremen, vsled pogostega kričanja, med nosečnostjo, vsled srčnih in pljučnih obolenj kakor tudi pod vplivom raznih infekcij. Pri ženskah je golša dosti pogostejša kakor pri moških. Dekletom ščitasta žleza često zateče za časa pubertete.

Mnogo so govorili in pisali o vzrokih golše. Spravljali so jo v zvezo z zemljo in s pitno vodo. Zlasti zadnjeimenovana teorija je imela mnogo pristašev. V krajih, kjer je golša endemično nastopala so prebivalci nekatere studence naravnost označevali za »golšene«, druge pa za »protigolšne«. Rodbine, ki so zajemale vodo iz protigolšnih studencev, baje niso obbolele za golšo. To vodno teorijo je s svojimi raziskavami omajal dr. Kutschera, bivši sanitetni inšpektor na Stajerskem, pozneje zdravstveni referent v Inomosti. Kakor znano, se golša pojavlja tudi pri psi, zlasti pri lovskih psih. Dr. Kutschera je v okolici Judenburga, kjer sta na Gornjem Stajerskem golšavost in kretinizem najbolj razviti, odgaljal pse, ki niso dobivali tamošnje vode, ki so jim marveč vodo vsak dan z vlakom dovažali iz dunajskega vodovoda. Vsi psi so vkljub temu dobili golše. Ker je dr. Kutschera razven tega opazoval, da so v nekaterih hišah vsi prebivalci obboleli za golšo in da so jo dobili celo otroci, ki so jih dali v take hiše na rejo, je sklepal, da golšo bržkone povzroča mikroorganizem, ki ga je spravljaj v zvezo s hišno nesnago. Tako so nazori o vzrokih golše valovali sem in tja, dokler niso v zadnjem času odkrili, da ji je vzrok pomanjkanje joda v hrani, pred vsem v vodi, soléh in rastlinah dotičnih pokrajin.

Zlasti v goratih od morja oddaljenih krajih nahajamo v naravi tako pomanjkanje joda, napram kateremu reagira prebivalstvo s povečanjem ščitaste žleze. V golšnih pokrajinah Švice in drugod so zaradi tega začeli otrokom sistematično dajati najmanjšo množico joda, bodisi v tabletah, bodisi v kapljicah. Dr. Maas v Rotweilu je dajal otrokom skozi pol leta vsak teden eno tableto z malenkostno množico 3 mg joda in je dosegel, da je od 602 obolenih otrok ostalo le še 282 golšavih. Dr. Warine v Ohio je dajal v neki golšni pokrajini Severne Amerike 1000 deklam dvakrat na leto skozi 10 dni jodovega natrila (v 10 dneh 2 gr na otroka) in je dosegel, da so se golše skoraj popolnoma izgubile. Kot najpreprostejši in preizkušeno sredstvo pa priporoča dunajski psihater Wagner-Jauregg, znan po svojih raziskavah o kretinizmu, da se v golšnih pokrajinah proži prebivalstvu z jodom mešano kuhinjsko sol (4 do 20 mg joda na kg kaminite soli). V avstrijskih solnih rudnikih so to že začeli proizvajati in bodo prizadejni krajem na Tirolskem, Solnograškem in Gornjem Stajerskem oddajali tako sol. Up je očiten in se pojavlja celo na še neorojenih otrokih, ki sicer v teh krajih večnoma zapadajo golšavosti. S takimi najmanjšimi dajatvami joda ne uprečimo le razvoj golše, temveč odpravimo tudi že

razvito golšo, zlasti pri mladostnih osebah. Saj je vpliv joda na golšo staroznan. Vendar so se v prejšnjih časih razni jodovi preparati uporabljali v obliki mazil, včasih v precejšnjih množinah, na pr. kot čista jodova tinktura, ki pa kožo zelo razje in razdraži. Te terapije danes več ne uporabljamo, ker se pri mazilu nikdar ne ve, koliko joda pride do rezorpcije, in ker nam kakor rečeno zadostujejo že najmanjše množice.

Teorijo, da je vzrok golši pomanjkanje joda v hrani, je s svojimi natančnimi in obsežnimi raziskavami nepohtito podprl švicarski kemik dr. Fellenberg. Naj o njih na kratko poročamo. Dr. Fellenberg je vse mogoče preiskaval na jod, kuhinjsko sol, pitno in rečno vodo, padavine, zrak, premo in njega izgorine, kakor mnoga živala živalskega in rastlinskega izvora. Dognal je, da s svojo hrano redno uživamo nekaj joda, čegar množina je zelo različna po pokrajinah in po letnem času. Bernski vodovod vsebuje od 0,03 do 1,4 milijonskih delov grama joda na liter vode; množina joda je bila po zimi 1922 23 dosti večja, kakor po leti 1922, kar dokazuje, kako važna sta vlaga in vreme za sestavine joda v naravi. Niže Berna je imela reka Aare dosti več joda kakor nad mestom. Pitna voda v La Chaux-Fonds, kjer ne poznajo golše, ima 21 krat več joda, kakor ona v golšnem kraju Signau. Tudi padavine vsebujejo jod in sicer največ začetkom dežja. Dež se prejkone navzame joda iz zraka, kjer ga vedno nahajamo, zlasti v značilnih plasteh blizu tal. V mestih, kjer pogori dosti premoaga, vsebuje zrak dosti več joda, kakor pa na deželi.

Najzanimivejše za problem golše so preiskave živil, ki jih je dr. Fellenberg izvršil v prej imenovanih dveh krajih La Chaux-de-Fonds in Signau. Za podlago je

OTVORITVE »INDUSTRIJSKO - OBRTNE VZORČNE IZLOŽBE« V MARIBORU.

V sredo dne 15. avgusta 1923 ob 10. dopoldne se vrši svečana otvoritev »Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe« v Mariboru, ki jo pokroviteljstvo je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander I. Tretjič stopajo s tem pred javnost agilni slovenski obrtniki in industrijalci, da pokažejo najširši javnosti plod svojega dela, napredek in razvoj naše domače obrti in industrije po preobrtu v osvobodjeni domovini. Zato zasluži mariborska razstava ne le pozornost lokalnih činiteljev, ampak najširše in splošne jugoslovenske javnosti. Glaven namen razstave je, seznaniti konzumenta z domačimi izdelki, da se na ta način pospeši in dvigne domača produkcija, obenem pa izpodbije tuja konkurenca in da se na gospodarskem polju osamosvojimo, ter postanemo neodvisni od inozemstva. Že dosedanja dva razstavi, ki sta se vršili minula leta v Mariboru, ste jasno pokazali, da tvori Slovenija, zlasti njen severni del center obrti in industrije v Jugoslaviji.

»Industrijsko - obrtno vzorčna izložba v Mariboru« pa ni omejena samo na obrtne in industrijske izdelke, temveč je posvečena tudi vsem ostalim panogam našega narodnega gospodarstva, predvsem vinogradništvu, sadjarstvu in vrtnarstvu. V posebnih oddelkih je nameščena razstava vin, katero prireja vinarski oddelk Kmetijske družbe za Slovenijo, ki je že pri opetovanih prilikah pokazala svojo strokovno sposobnost. Posebno zanimanje bo nedvomno vzbujala vrtnarska razstava, ki je že na lanskii razstavi vzbujala občo pozornost. Ta oddelk bo zlasti na letošnji razstavi vzorno sistematično in strokovniško urejen. Velike važnosti za naše sadjarske kroge pa bo drevesnica, ki bo nazorno pokazala vzgojo sadnih drevesnih sadik, na katerih trpijo splošno pomanjkanje. Pestrost razstave bo povečala še umetniška razstava kluba »Grohar«. Uverjeni smo, da bo našel vsak obiskovalec na razstavi obilo za njega poučnega in zanimivega.

UGODNOSTI ZA OBISKOVALCE »INDUSTRIJSKO - OBRTNO VZORČNE IZLOŽBE« V MARIBORU.

Vsi obiskovalci »Industrijsko - obrtno vzorčne izložbe« v Mariboru, ki se izkažejo s tozadevno legitimacijo, imajo na vseh železniških progah v naši državi pravico do polovične vožnje. Tozadevne legitimacije, glaseče se na ime, se dobe pri vseh denarnih zavodih in obrtnih društvih in zadrugah ter stanejo z vstopnino vred Din 20.—. — Naročje se lahko tudi pri Upravi »Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe« v Mariboru, Cankarjeva ulica 5. Vsi zunanji obiskovalci dobe na željo nakazano stanovanje proti zmerni odškodnini tako, da se jim ni treba zati posebej skrbeti. Priporočljivo pa je, pri korporativnih posetih prej o tem obvestiti Upravo razstave.

VSEM OBRTNIM DRUŠTOM IN ZADRUGAM.

V času od 15. do 26. avgusta t. l. se vrši v Mariboru »Industrijsko-obrtno vzorčna izložba« pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Dolžnost slehernega obrtnika, četudi se razstave v svojih izdelkih ni udeležil, je, da si razstavo ogleda. Zato pozivamo vsa obrtna društva in zadruge ter druge organizacije, da pridejo za svoje člane korporativne ogled razstave. Vsi obiskovalci imajo pravico za polovično vožnjo, ter črbe na željo proti zmerni odškodnini nakazano tudi prenočišče. Obrtniki, gre za našo stvar! Zato vsi na razstavo. Opozorje na to tudi svoje prijatelje in znance. Vsak obrtnik naj izpolni svojo dolžnost.

Društvom in organizacijam se nudi najlepša prilika za ogled Slovenije zlasti pa Maribora in njegove krasne okolice v času od 15. do 26. avgusta t. l. ko se vrši v Mariboru »Industrijsko-obrtno vzorčna izložba« združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo, pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Vse obiskovalci razstave imajo pravico

vzeti sestavine hrane, kakor jo uživajo švicarski seljaki in sicer 300 gramov kruha, 500 gramov krompirja, 300 gramov svinjine, 1½ litra mleka (vštevši sir in presno maslo), 300 gramov jabol ali drugega sadja, 60 gramov masti, 2 litra vode (vštevši vodo za kuhanje) in 10 gramov kuhinjske soli. V teh sestavinah je našel v La Chaux-de-Fonds, kjer se golša ne pojavlja, 31,3 v golšnem Signau pa le 13,0 milijonskih delov grama joda. Prebivalci omenjenih dveh krajev uživajo torej s hrano jod v razmerju 1:3. Lahko si mislimo, da se jedilni list izpreminja, pri znanem načinu švicarske prehrane pa bo brezdvomno ostala enaka količina mleka in vode. In le-ta vsebuje v golšnem La Chaux-de-Fonds 16,3 od 31,3 v golšnem Signau pa le 4,6 od 13 milijonskih delov grama joda. Po teh raziskavah dr. Fellenberga moramo priznati, da tvori jod bistveno sestavino naše hrane in ne moremo dvomiti, da je pomanjkanje joda povod golši. Zlasti ako še upoštevamo krajevne razmere.

Od vojne sem opažamo, da so se tudi po naših mestih debeli vratovi in golše zelo pomnožili. Zlasti vidimo to pri deklacijah. Le redkokrat zagledamo lep vrat, malo-dane vsaka peta že kaže pričetek golše. Kaj je temu vzrok, ni znano, mislim pa, da ne sodim napačno, ako pripisujemo ta pojav nezadostni in enostranski hranitvi za časa vojne. Menda ta tako v oči padajoča hiba ni nikomur mar! Povod predstoječim izjavljanjem je bila tedaj želja, opozoriti naše starše, da imamo v smoteni uporabi najmanjših množin joda zanesljivo sredstvo proti golši. Pod nadzorstvom zdravnikov bo mladina kmalu izgubila to hibo, ki na vso moč kazi lepoto, ki je pa tudi lahko izhodišče težjih obolenj, kar dokazujejo tesni stiki ščitaste žleze z živčnim ustrojem.

Dr. Bl.

Gospodarstvo.

do polovične vožnje, če se izkažejo s tozadevno legitimacijo, ki se dobi v vseh denarnih zavodih ali pa direktno pri Upravi izložbe, Maribor, Cankarjeva ulica 5. za cenno Din 20.—. Legitimacije veljajo obenem kot permanentne vstopnice. S tem je vsem društvom in korporacijam dana prilika, da se poslužijo polovične vožnje. Na željo dobi vsak obiskovalec proti zmerni odškodnini tudi stanovanje. Tudi v vsakem drugem oziru je za ugodnost obiskovalcev vsestransko preskrbljeno.

—g Vino na industrijsko-obrtni vzorčni izložbi v Mariboru. Vinarski in sadjarski odsek kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru naznanja s tem vsem interesentom, da zaradi prepričljive udeležbe ni mogel prirrediti na mariborski Industrijsko-obrtni vzorčni izložbi (od 15. do 26. avg.) vinske razstave, kakor je nameraval. Da pa bo obiskovalec izložbe vendar dana prilika se seznaeti s pristnimi produkti naših slovenskih gor, je omislil vinarski odsek na razstavnem prostoru vinski poskuševalni-co, kjer se bodo prodajali vinski vzorci in cele steklenice direktno od producenta nabavljenih vin iz naslednjih vinskih okolišev: 1. Ljutomerško-Ormožki, 2. Radgonški 3. Ptujski, 4. Haložki, 5. Mariborski 6. Slovenjgoriški, 7. Pohorski 8. Celjski 9. Šmarško-Bizelski. Dobile se bodo poskušne starih in novih vin v majhnih kozarčkih proti majhni odškodnini. Pojasnila glede nakupa vina v majhnih množinah se bodo tudi dobila pri vodstvu vinske poskuševalnice, kjer se bodo točila stara in nova vina nem prostoru tudi osekava Vinska točilnica, kjer se bod točila stara in nova vina iz prej omenjenih vinskih okolišev odprto in v steklenicah (vinske specialitete) po zmernih cenah. Tudi to vino je iz prve roke naravnost od producentov. V prijaznem lokalni in lepem senčnatem vrtu se bo gotovo rad pomudil vsak čestilec izborne vinske kapljice. Vinska poskuševalnica bo odprta le do 18. ure, vinska točilnica pa do 24. ure. Posebno opozarjamo na vinska letnika 1921, ki so specialitete kakoršnih še »svet ni videl«.

—g Kmetijski pouk po deželi: Oddelek za kmetijsko prideli v drugi polovici meseca avgusta sledeča predavanja: V nedeljo, dne 19. avgusta: 1.) V Begunjah pri Lescah, o kmetijstvu, Sustič, 2.) V Trbošnjah, o živinoreji, Wernig, 3.) V Strančah, o kmetijstvu, Stamberger, 4.) V Hotiči, o živinoreji, Vojsk, 5.) V Murskih Petrovcih, o sadjarstvu, Pavlica, 6.) V Št. Jurju ob Ščavnici, o vinarstvu, Matjašič. V nedeljo, dne 26. avgusta, 1.) V Ambrusu, o sadjarstvu in krmilu, Kafol, 2.) V Matjancih, o živinoreji, Pavlica.

—g Na zimski kmetijsko-gospodinski šoli v Repnjah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola traja 6 mesecev od 15. oktobra t. l. do 15. aprila 1924. V zavod, ki je v rokah šolskih sester iz reda sv. Frančiška, se sprejme 12 gojenk z vsjo potrebno oskrbo. Oskrbovalna znaša 400 Din na mesec. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 15. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinske šole v Repnjah p. Vodice, Gorenjsko.

—g Dobava sena. Pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu, pri Vojnem okrogu v Varaždinu in pri komandni mesta v Čakovcu se bo vršila dne 23. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 600.000 kg prešanega sena letošnje pridelke za garniziji Varaždin in Čakovec. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice interesentom na vpogled.

—g Prodaja stare vojaške opreme. Pri intendanturi Jadranske divizijske oblasti v Mostaru se bo vršila dne 28. avgusta t. l. javna dražba stare vojaške opreme (obleke itd.) Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice interesentom na vpogled.

— **Hipotekarna banka v Ljubljani** ima svoj izredni občni zbor, dne 3. septembra ob 3. uri pop. To povzame iz ur. lista in dostavljamo, da je na dnevnem redu odpoklice starega in volitev novega upravnega sveta ter povzemanje glavnice. Izid teh volitev je že danes zelo jasn. Mogoče pridejo na to boljše še enkrat finančni prejšnjega režima. Toda razmerje glasov se, kakor čujemo, ne da nič več izpremeniti, ker tudi ta — trdnjava je padla.

— **Mednarodni velesejem v Frankfurtu.** Jesenski sejem bo od 23. do 29. septembra t. l. Prospekt je moči vpogledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **g. XVIII. poročilo Hmeljarskega društva** za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov doma in drugod. Zalec, C. S. R., dne 10. avgusta 1923. Pri ugodnem vremenu prehaja v škropljenih nasadih cvet v kobilu; tu in tam se rastlina čelo pripravila na cvet. Za popolno okobuljenje bi bilo temeljito premočenje zemlje nujno potrebno, kar pa pri stanovitnem vremenskem značaju ni pričakovati; k večjemu, da se bo zemlja povodom neviht nekoliko zmočila. Bolani in slabotni nasadi so se še bolj poslabšali in bodo brez pridelka. V mnogih nasadih se opazuje solnčni palek. Upanje na novo letino se je v obse poslabšalo in bo množina letošnjega pridelka znatno manjša. Tudi čelo zadnji teden meseca avgusta, tupa tam tudi čelo zadnjega meseca septembra. Novi hmelji so najboljše kakovosti. Mirče je ves izgubljen. Z ozirom na vse to je razpoloženje na trgu zelo črno, cene na razvejo od ure do ure. Hmelji iz leta 1922 se plačujejo do 2600, oni iz leta 1921 pa do 2000 čk za 50 kg. — Povpraševanje prekoračilo ponudbe.

— **g. Breslavlji semenj** se vrši to jesen (od 2. 5. septembra) že trinajstič. Podjetje se krasno razvija in kaže neprestano stremljenje kvišku, kar je tem višje ceniti, ker se pripušča kot razstavljalec le prvovrstne trdke različnih strok. Po smernicah najmodernejše sejmске tehnike opredeljeni oddelki nudijo najboljši in najhitrejši pregled o vsaki stroki in tvorijo zlasti za inozemske nakupovalce pravo zakladnico na blagu in poslovnih stikih. Specialna polje breslavljskih sejmov so bile že od nekdaj dežele evropskega vzhoda in jugovzhoda, in razstavljalec na tem semnju so bili vedno v stani, da upoštevajo in zadovolje želje in zahteve teh dežel. Za udobnost inozemskih kupcev je najboljšje poskrbljeno z navzočnostjo tolmačev vseh dotičnih jezikov, z olajšavami glede potnih listov proti izkazilu sejmских legitimacij, z izdajo sejmске adresne knjige po sejmsem uradu Breslau. Elisabethstrasse 7 in tega častnouradnih zastopnikov v inozemstvu 14 dni pred otvoritvijo semnja ltd. Gostoljubnost Breslavske in rečnost sprejema, za kar skrbi Društvo za tujski promet, Breslau 2, na glavnem kolodvoru št. 1, ste v inozemstvu dobro znani.

— **g. Dobava različnega železa.** Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila 20. avg. t. l. pismono ofertalna licitacija za dobavo različnega železa. Natančnejši podatki o dimenzijah in o kakovosti železa so v pisarni trgov. in obrtniške zbornice v Ljubljani, predmetni pogoj pa pri gorilmenovani direktiji interesentom na vpogled.

— **g. Dobava ovsa.** Pri intendanturi Dr. Div. oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 27. avg. t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave 780.000 kg ovsa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g. Prodaja stare vojaške opreme.** Pri apravi odelika za izradu vojne odece v Skopju se bo vršila dne 23. avg. t. l. javna dražba stare vojaške opreme (obleke, obute, posode itd.). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g. Dobava smreže.** Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila 29. avg. t. l. ofertalna pismono licitacija za dobavo 4000 kg smreže. Ponudbam je priložiti vzorce, ki bodo merodajni za dobavo. Predmetni specialni pogoj za dobavo so interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **g. Dobava drv.** Dne 25. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi III. pomorske obalske komande v Tivotu (Boka Kotorska) druga ofertalna licitacija glede dobave 6000 m³ drv. Pogoji za to dobavo so interesentom pri imenovanju intendanturi na vpogled.

— **g. Dobava drv.** Pri oddelku intendantskega skladišta III. pomorske obalske komande v Šibeniku se bo vršila dne 27. avg. t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave 3000 m³ drv. Pogoji za to dobavo je dobili pri imenovanju oddelku.

— **g. Zemljiska izlozba domačih protavov** v Novem Sadu. Na tej razstavi, ki se vrši od 11. do 26. avgusta 1923 bo sasto-ganli preko 70 večjih in manjših krajev naše kraljevine z okoli 45 različnimi strokami. Posetniki razstave dobe na posebno legitimacijo 50% popust vozne cene v vseh razredih osebnih vlakov iz bivališča v Novi Sad in nazaj od 7. avgusta do 13. septembra 1923. Interesentie, ki hočejo pose-diti to razstavo, dobe tudi pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani legitimacijo za 50% popust. Te legitimacije stanejo 30 Din.

— **g. Trgovski stiki s Švicco.** Trdka, katere prosilo švicarski konzulat v Zagrebu za informacije o švicarskih trvd-kah, se opozarja, da v dopisu navedejo ali so protokollirane, ker Švica ne želi na-vezati trgovskih stikov z neprotokollirani trvdkami. Tudi naj se navedejo vse re-ferenice (banke in poznane trvdke v Ju-go-slaviji), da bo mogel konzulat dobiti jam-stvo, da ne bo dal informacije nepoklica-nim. Švicarski konzulat opozarja, da bo dal informacije samo na dopise, ki bodo odgovarjali navedenim zahtevam in kate-gorij bo priložena sponzura na odgovor.

Sokolstvo.

ZLET SOKOLSKA ŽUPE LJUBLJANA NA VRHNIKO.

Nedelja 12. tm. je bila posvečena sokolski misli. Na vseh koncih in krajih, v idličnem št. Vidu, na trdih kraških tleh v Cerknici in v rojstnem kraju pisatelja Iv. Cankarja na Vrhniki, so se vršile tega dne sokolske slavnosti in svečanosti, znak, da je sokolska ideja globoko zasidrana med slovenskim narodom.

Na Vrhniki je potovala v nedeljo sokolska župa Ljubljana. Zlet župe je bil pravi triumf in manifestacija sokolske ideje in Vrhniki gotovo še ni videla impozantnejše sokolske prireditve. Navzlic temu, da je bilo nebo v Ljubljani prepuščeno s temni oblaki in je grozila uničiti pohod sokolskih čet, je bila udeležba na zletu proti pričakovanju naravnost ogromna. Mali »Vrhnikičan« ki je pripeljal ob 9. dop. prve udeležence zleta na Vrhniko, je bil tako natrpan sokolstva, da je komaj priso-pihal na Vrhniko. Zleta so se udeležili od župe Ljubljana sokolska društva Ljubljana, Domžale, Mengeš, Šiška in Vič. Sokolsko društvo Borovnica pa je bilo zastopano samo s praporom, kar je napravilo neugoden utis, ker je bil zlet za Borovnico istotako splošno obvezen in bi bila dolžnost Borovničanov da se reanvirajo Vrhnikičanom za obilen poset ob priliki zgradbe sokolskega doma v Borovnici. Starešinstvo Jug. Sok. Saveza je zastopal brat Kajzelj in savezni načelnik JSS br. dr. Vik. Murnik.

Na kolodvoru na Vrhniki, kjer je bilo postavljenih več mlajev, je pozdravil Sokolstvo starosta vrhnikiške župe brat Majer, ki se je uvodoma svojega govora zahvalil za častno udeležbo na zletu. V svojem nadaljnjem temperamentnem govoru je izjavil da se navzlic temu, da je Vrhnika vsa »črna« in kljub vsem mahinacijam in zaprekam sokolska misel po zaslugi tukajšnih naprednjakov uspešno razvija. Za pri-srčen sprejem se mu je zahvalil starosta Sok. župe Ljubljana br. Zakotnik. Na čelu vojaške godbe dravske divizije pod osebnim vodstvom kapetana dr. Čerina se je vršil nato pohod na telovadišče, k dopol-danskim skušnjam, ki so se vršile pod osebnim vodstvom župnega načelnika dr. Vikta. Murnika. Tu se je pokazala smisel in predvsem važnost opisa sokolskih vaj po Murnikovi terminologiji, na podlagi ka-tere so oddelki vseh društev izvajali ju-bilne proste vaje in sicer tako vzorno in harmonično zlit, da so številni gledalci že pri skušnji postali navdušeni. Skušnje so bile končane okoli 11. ure.

Ob pol 12. se je vršila po mestu mo--gočna povorka, ki se je udeležilo okoli 800 Sokolstva v kroju, članov, članic in naraščaja. Sprevod je bil naravnost im-pozanten. Skoraj z vseh hiš so plapolale za-stave in na Sokole je deževalo cvetje z oken. Povorka je odšla po vsem trgu, spremljana nepretrgoma z navdušenimi vzkliki. Ob 12. je bil nato obed. Ob 14. pa je prišel drugi vrhnikiški vlak, ki je pri-peljal nove številne sokolske množice in Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Z lga pa je prišel voz poln Sokolstva.

Ob 15. in pol je bil pohod vseh So-kolskih čet na telovadišče, ki je bilo vse okrašeno z zastavicami.

Slavnost in javni nastop sta bila otvor-jena s koncertom vojaške godbe. Točno ob 16 in pol je bil ob navzočnosti skoraj tisočglave množice nastop vseh oddelkov. Nastopila je najprvo deca z ljubimimi igra-mi ltd. nadalje člani z jubilejnimi vajami, članice z jubilejnimi vajami, sledile so orodne vaje, vaje naraščaja ltd. Vihar navdušenja, ki se ni polegel, je nastal pri izvajanju vaj z batom (9 članov, Šiška), nadalje pri vajah s snežnimi kepami, ter koračnicah »Carmen« in »Naprej«. Na splošno zahtevo so se morale vaje članic s snežnimi kepami pooditi. Za zadnji dve žal ni bilo časa. Javni nastop je bil zaklju-čen s skupnimi prostimi vajami članov in članic. Občinstvo je vsa izjavljajana nagra-dilo z burnim odobravanjem in se ni mo-glo ločiti od telovadišča.

Po telovadbi se je na krasno lumini-ranem telovadišču razvila animirana ljud-ska veselica, ki je bila splojna s plesom. Naval na paviljone za jestvine in pišajo je bil tak, da ob 21. že ni bilo dobiti ni-česar več.

Sredi tega pestrrega in kipečega življe-nja se je nenadoma oglasila sokolska tro-benta, naznanjajoč, da se vrši nova telo-vadna točka. Luči na telovadišču so ugasi-le. V daljavi pa so se pojavili skrivnostni rudeči kolobarji, ki so prihajali vedno bliž-je, dokler ni že iz radovednosti nestrpno občinstvo spoznalo v njih svitu škrlata krepke postavbe naraščajnikov, ki so izva-jali vaje z gorečimi kili. Za občinstvo je bila to prava senzacija in najlepša točka dneva. Val vzhlicnosti in navdušenja se po končanih treh vajah ni hotel poče-ti. Skupina šestih naraščajnikov je nato obse-vana od sveta bakelj izvajala visoke sku-pinske vaje in sicer 16 skupin prehodno iz ene v drugo. Izvajanje je bilo tako strumno in mehanično, da so naraščajniki izgledali kot živi kipi. Te vaje, ki so bile kot nameček, so bile najefektnije in pu-blika je po zaključku skupin entuzijastično začela klicati »Živio«.

Slavnost je bila nato zaključena in sicer z velikim moralnim in materialnim uspehom. Zasluga na tem uspehu gre pred-vsem godbi dravske divizije, ki je vzdr-žala tumaško do konca kakor tudi načel-niku br. Viktor Murniku, čegar arrange-ment cele prireditve je bil brezhiben in se odlikoval s sokolsko točnostjo in disciplino.

Glas trobente je kmalu poklical na od-hod in ob 11. je »Vrhnikičan« odšel iz-letnike v domači kraj. Vrhnikičanom pa je in dan ostal v najlepšem spominu.

— **K otvoritvi Sokolskega doma** na lga na praznik v sredo vjudno vabimo vse članstvo naklonjeno nam občinstvo. Odhod iz Ljubljane gl. kol. zjutraj 7.40, od Škofije peš na lga tritreturi ure. Na razpola-go bo več voz. Zvečer ob 8.13 pripelje vlak soper v Ljubljano. Članstvo ima polovično vožnjo.

— **Zlet celjske sokolske župe v Trbovljah.** Vzporedno z zletom ljubljanske sok. župe na Vrhniki je priredila celjska sokol-ska župa zlet v Trbovlje, ki se je kljub raz-nim neugodnim razmeram izvršil povojno. Velika vročina je mnogo vplivala, da ude-ležba ni bila baš tako silna, kakor se je pričakovalo. Prvi jutranji vlaki so pripeljali iz Celja okoli 250 članov in članic s prapori. Po prihodu v Trbovlje se je razvila povor-ka, ki je od Gasilskega doma, kjer je bilo zbirališče Sokolstva, odkorakala na telova-dišče in deloma na prostor pred Mollovo hišo, kjer je Sokole pozdravil starosta tr-bovlskega društva br. Šušnik. Vsa povor-ka je odšla nato na telovadišče, kjer so se vršile dopoldanske skušnje. Javna telovad-ba se je vršila popoldne ob 15. in pol. Na-stopili so člani, članice, naraščaji in moška ter ženska deca. Vaje so bile izvajane večji-delno dobro. Mnogo je seveda vplivala huda vročina. Odobravanje je čela zlasti Murni-ko koračnica »Carmen«. Telovadba se je vršila s spremljevanjem rudniške godbe. Udeležba je bila naravnost ogromna in je bilo baje navzočih nad 5000 gledalcev. So-kolska misel pa si je tudi med rudarji pri-dobila čvrstih tal.

— **Sokolski zlet v Ribnici.** Bratska društva in s Sokolstvom čuče občinstvo vabimo na naš okrožni zlet, ki se vrši jutri v sredo 15. avgusta. Posetnike opo-zarjamo na sledeče: zjutraj ob 7.40 od-hod vlaka, rezervirani vozovi, vožnja tja in nazaj stane 15 Din, ob 10. bratski spre-jem na kolodvoru v Ribnici, nato skušnje in promenalni koncert, popoldne telovad-ba in narodna veselica, ob 22 izredni povrat-ni vlak. — Zdravo!

Kultura.

— **Zahvala.** Podpisnemu klubu je pri-jetna dolžnost, da se javno zahvali gospo-du A. Kristanu, ministru n. r. za poštvo-važno pomoč pri prireditvi II. klubove u. razstave v bleiskih kazini. Gospodu mi-nistru gre največja zasluga, da je ta priredi-tev v vsakem oziru uspeša. Klub »Vesna«.

— **Na razstavi kluba »Vesna«** na Bledu je bilo do sedaj prodanih 6 umotvorov, 5 jih je kupil gosp. minister n. r. Anton Kri-stan.

— **Ljubljanski Zvon** prinaša v jlti-ški in avgustovski številki tole vsebino: Igo Gruden: Pesmi. — Nikola Radošič: Iz ti-skanega zbornika Daniela Ložarja o Srbih. — Marija Kmetova: V metazu. — Mirko Pretnar: Pozna ura. — Ferdo Kozak: Pri Otokarju Březini. — Ivan Zorec: Kraljevič Marko. — Jož Kozak: Dola. — Dr. Pavel Brežnik: Bretonska slovnost. — Miran Jarc: Črni čarodeji. — Li-Tai-Po-Mirko Pretnar: Na ribniku. — Književna poročila. — Kronika.

— **Slovenska Misel.** To dni je izšel v Ljubljani literarni tednik »Slovenska Mi-sel«. Ker list ne odgovarja leposlovju, smo se o njem natančneje prepračili in dognali, da za ureduje neki dijak Ivo Mrak z Rim-ske ceste, ki je radi afera pri nekem lit. listu že imel opravek z justico in da je list izšel brez kakršnegakoli dovoljenja od na-še strani. V listu je tudi navedena drama »Besti« po Dostojevskem, ki jo imenovanj prireja po deželskih odrh. Oledje te dra-me, ki je sumljivo izvora, se v kratkem prepičamo. — Ivo Mraku pa svetujemo, da skrbi za svoj poklic in naj se ne pretega s stvarmi, ki jih ne more doseči. Sicer list po tretji številki ustaviemo. — Toliko v vednost slov. javnosti, na katero list tako apelira. »Društvo leposlovcev«.

— **Novo muzikalije.** »Umetniška založba« v Trstu je ravno kar izdala dva mešana zho-ra in sicer Marija Kogola »Nageljne poljs-ke« in Stanka Premra »Našo pesem« s klavirjem. »Nageljni poljske« se lijejo v ši-roke linije, ki nazorno izražajo Murno-vo žalost brez me, samotno polje, goło in pokošeno ter neutešeno, večno hrepe-nje po ljubezni. Kogol je ustvaril umo-tvor. mešani zbor, ki ni samo tehnično naj-večavnejši v naši slovenski zborovski liti-raturi, a je tudi umetniško najblijbi, naj-iskrenejši. Držeč se strogo čveteroglasja, vodi Kogol posamezne glasove kar najsa-mostojnejše. Zeliš si, da bi tem glasovom ne bil predložil tekst, ker se zdi, da izgovar-janje, ki ni nikoli skupno, zastira gladkost toka glasbene misli. In ba je v Gorici res igral »Nageljne poljske« godalni kvartet in to z visokim umetniškim uspehom. S tem pa še nikakor ni rečeno, da bi ne bili pev-ni; seveda je treba zanje nadaljnjčevša pev-skega zbora in potreba po takih zborih je z vsakim dnem silnejša. Pevski zbor, ki bo prvi dostojno izvajal »Nageljne poljske«, smel se bo s ponosom imenovati najboljši. Čujem, da se za to palmo poteguje z. Sre-ko Kumar s svojim učiteljskim pevskim zborom. Prepričan sem, da jo doseže. Pre-mirava »Naša pesem« je slavospev domo-vinske ljubezni. Poln žareča, silne iskreno-sti je ta Debevčev tekst, ki ga je Premr odel v globoko občuteno, le njemu lastno harmonično pestrost. Pevskim zborom je vied podkrepljevalne klavirske spremljave se bo delal mnogo preglativo. Nekoliko ne-prijetno dirne naglas »strat« zaseleno, ali pa na poslednji strani v prvem taktu zgoral vezava vokalov dveh različnih besed. To pa se po potrebi lahko izpremeni. Verujem, da bo »Naša pesem« povzročila dosega naj-globokoji uspeh.

POIZVEDBE

— **Zgubila se je dne 9. avgusta** stana zapustnica. Pošten najditelj naj jo blago-volt oddati proti nagradi v upravi Slove-n-skega Naroda.

— **Izgubljeno.** Neki uhogi delavec je izgubil 11. t. m. pred 8. uro zvečer na po-staji Zidani most ves svoj 14denčni zapu-stiti. Pošten najditelj naj se proti nagradi 30. vrne Mihailu Jagodincu, Novi Vodmat 157, pri Ljubljani ali v tovarni usnja, Radetce pri Zidani mostu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1923.

Redukcija uradništva — obup uradnikov

Kakor se že dlje časa obeta, so imajo v kratkem izvesti obširne osebne korekture v uradniških vrstah. Zadeva in namera je splošno znana. V koliko je umestna, potrebna, nujna itd. v Slove-niji, danes ne mislimo razpravljati. Opozoriti pač hočemo samo na uradni-ški dogodek, o katerem smo slučajno povsem podučeni, s katerim se nihče ne more strinjati in ki ga ne moremo mol-če prezreti.

Zgodilo se je namreč preteklo soboto, da je višji uradnik državne želez-nice, ki opravlja progovno službo na odličnem mestu, sprejel modro ali ze-leno polo, kjer mu piše zagrebško rav-nateljstvo, da ga po narejenju mini-strstva saobračaja br. dd. 27. julija t. l. stavlja za 31. avgust t. l. v trajno stanje mira s pozivom predaje službe, stanovanja itd. itd.

No, adresat tega ljubeznivega od-loka je — izvrstno opisan železničar, ki je vestno in spretno opravljal svojo neravno lahko službo, je pa tudi rodbin-ski oče, ki ima dva ali menda tri zelo pridne otroke in veliko veselje in upa-nje na njihovo nadaljno šolsko izobraz-bu. Soprega mu je bolelna, a vendar dela kakor marsikaka izmed naših uradniških žen, prave čudeže v gospo-dinjstvu, na malem »službenem vturu«, kjer prav sedaj zoré od nje zasejani »samopridelki« itd. Omenili smo te po-drobnosti, da postane slička popolna.

V to na kratko opisano rodbinsko recimo — srečo, je preteklo soboto, — znano po večernih svojih viharjih in po-žarih, — treščilo tedaj — že na vse jutro, ko je gori navedeno naređenje priromalo čez hišni in uradni prag.

Ni nam treba opisavati groznega učinka te strele z jasnega neba. Govor-ili smo s tem krepkim, da-si v trajno »stanje mira« poslanim možem, čigar politična pripadnost nam niti ni znana in tudi za nas v tem trenutku ne pri-laja prav nič v poštev.

Omenimo le eno dejstvo iz njego-vega službovanja, ki nam je slučajno znano in ki mora zadostovati vsakemu modrijanu.

Ko se je namreč svoj čas naš kralj imel pripeljati na lov v Kamniške pla-nine, je baš sedaj hipoma vpokejeni železniški uradnik sprejel na svoje tedanje službeno mesto uradni brzojav iz Za-greba ali Beograda, da naj takoj odide v Kamnik oziroma na progo Ljubljana-Kamnik in da naj prevzame za čas pri-hoda in odhoda našega Veličanstva kralja vse promet v svoje znano-za-nesljive roke in oči. Z velikim veseljem je zavedni naš uradnik izvršil to služ-beno povelje in opravil svojo nalogo na najvišjo in splošno zadovoljnost.

O njegovi kvalifikaciji torej ni tre-ba izgubiti niti besedice. Pa to je bilo tedaj pred dobrim letom. Danes — pa je ta službeni mož — korenina vržen v »trajno stanje mira« ali boljše rečeno, na cesto. Saj si sploh ne more pre-dstavljati, kje, kako in kedaj dobi kako stanovanje, kako naj izloži svoje otro-ke in kedaj in koliko naj dobi mirovine, ki se ima še le določiti v znanem tem-po adagio: Qui non fletet...

BREZ LAZI NE GRE.

Današnje »Jutro« pravi, da je »Sl. Narod« v poročilu o železničarski stav-ki pred vsem zamolčal, da gre le za enodnevno demonstracijsko stavko rev-nih in gladnih ljudi. Čujte, kaj je pisal »Slovenski Narod« v št. 176 (4. avg.) poročamo o železničarski stavki tako-le: »Danes ponoči je na progh Južne železnice od Rakeka do Maribora in Siska izbruhnila 24 urna protestna stav-ka. Pod pritiskom neznanstvenih življen-skih razmer so južni železničarji posegli za skrajnim sredstvom gmotnega boja in predložili družbi, da je njena malo-marnost dosegla vrhunec nesramnosti in da mora gmotne pogoje svojega uslužbenstva prikriti na obstoječe draginske prilike.« V drugem poročilu o stavki smo pisali: »Točno ob 24. po-noči je izbruhnila protestna stavka juž-nih železničarjev, ki bo trajala le 24 ur. Konča se torej danes ob 24. ponoči.« Tako je pisal »Naroda«, lažljivo »Jutro« bo seveda še dalje trdilo, da smo za-molčali, da gre le za enodnevno de-monstracijsko stavko. — Drugi dan smo obrazložili tudi krivdo ministrstva saobračaja in razmerje med minist-rstvom in upravo Južne železnice. Po-šteno in prav je pisal naš list, nepo-šteno pa je, da se pačijo in pretvarjajo naša poročila ter se s potvorbami hu-skajo železničarji. Le-ti naj spregledajo, kakega bojnega načina se poslužuje »Jutro«!

— **Učiteljski pripravnik**, ki žele v učiteljsko službo v srbskih krajih, se obve-ščajo, da ne sprejme ministrstvo prosvete nikogar v službo, če ni dovršil učiteljske ali srednje šole. Ne sprejema tudi tak-ovanih vrtilcev učiteljske službe. Sicer se pa zahteva od vsakega popolno znanje sr-b-skega jezika, kar je sicer uspešen pouk ne-mogoč.

— **Druga obletnica smrti kralja Petra.** Danes je druga obletnica smrti blagopokojnega kralja Petra I. Oslo-boditelja. Po vsej državi se narod spo-minja velikega borilca za našo svobodo. Na Oplencu bo imel patrijarh Dimitrije parastos, kateremu bodo prisostvovali Nj. Vel. kralji Aleksander I, romunski kralj Ferdinand, knez Arzen in kneginja Jelena. Vsi so odpotovali z Bleda. Po končanem parastosu se povrnejo vsi na Bled, razun romunskega kralja Fer-dinanda, ki odpotuje v svojo prestolico. Parastosa se udeležijo tudi princ Gjorgje.

— **Parastos za kraljem Petrom I.** Osvoboditeljem. Danes na dan druge obletnice smrti kralja Petra I. Oslobo-ditelja se je vršil v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića svečan parastos, ki so se ga udeležili pot zastop-niki pokrajinske vlade veliki župan dr. Lukan, zastopnik dravske divizije pol-kovnik Vučkovič, zastopnik mestne ob-čine podžupan dr. Stanovnik, magistrat-ini ravnatelj dr. Zarnik, predsednik viš-jege sodišča dr. Babnik, univerzitetni profesor dr. Stojčević, kot zastopnik univerze, zastopnik pravoslavne občine dr. Avramović, nadalje zastopniki poli-cije, finance, ves oficirski zbor, zastop-nik trg. zbornice svetnik Rohrmann, diplomatski kor, predstavniki inozem-skih držav in sicer dr. Beneš kot zas-topnik Češkoslovaške, francoski konzul dr. Flache, italijanski delegat de Cornelli in drugi odlični predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Parastos sta opravila prota Dimitrije Janković in Stevan Avramović iz Sibača. Med 9. in 11. uro so bile vse trgovine v mestu zaprte. Ljubljana se je s pietetno spo-minjala pokojnega kralja Petra I. Oslo-boditelja.

— **Visoki gostje na Bledu.** Ministr-stvo zunanjih zadev je snoči prejelo iz Bukarešte uradno brzojavko, ki poroča, da so romunski prestolonaslednik Ka-rei, prestolonaslednica in grška kne-ginja Irena odpotovali večraj 13. t. m. ob 23. s posebnim dvornim vlakom iz Sinaje preko meje na Bled. Na obmejno postajo Sombolj so dospeli danes ju-traj ob 2., kjer so jih sprejeli zastopniki vlade in ostalo spremstvo. Ministrstvo saobračaja in notranje ministrstvo sta vse potrebno odredila za nadaljevanje vožnje na Bled. Visoki gostje dospejo po poročilu iz Beograda jutri, v sredo, 15. t. m. ob 11. dopoldne na Bled.

— **Bivanje ministrskega predsednika.** Z ozirom na razne verzije o bivanju ministrskega predsednika Pašića v ino-zemstvu je prejel vaš dopisnik v Be-ogradu na merodajno mestu zagoto-vilo, da se predsednik kraljevske vlade po oficijelni obvestitvi nahaja v kopa-lišču Etienne les Bains. Ministrski pre-sednik Pašić je iz Beograda direktno tja potoval.

— **Nesramen napad na učiteljstvo** je zagrešil sobotni »Slovenec« med svojimi dnevnimi novicami, kjer pripoveduje, da je družba jugoslovenskih učiteljev v Klemen-čičevi gostilni na Bledu pila in odšla, ne da bi bila kaj plačala. K tej laži nam pišejo z Bleda: »Lopovski »Slovenec« se je debelo zalgal, ko pravi, da so učitelji v Klemen-čičevi gostilni pili pivo in da niso nič plačali, ter da je plačlilni natak ar pravico ro-bantili. To je gola izmišljotina podlega »Slovenca«, ki je blatił naše učiteljstvo ves čas kongresa. Oni učitelji so vse redno plačali in plačlilni natakar Matko Marješić izjavlja: »Dopis v »Slovenec« je samo zlobna iz-mišljotina. Jaz sem dobil vse v najlepšem redu plačano.« — S tem je dovolj ovren-o klerikalno lopovstvo. »Mice Kovačeve« to-rej ni bilo med jugoslovenskim učiteljstvom, bati pa se je »Kovačevih Mice« v ogromnem številu v dnevih »Kotoliškega shoda« v Ljubljani. Pozor, krmarji in natakarji!

— **O škandaloznem fermanu** in o pobalkanjevanju naše uprave piše današnji »Slovenec«. Gre za okrožnico ljubljanskega okr. glavarstva, v kateri se županom naroča, da imajo naznaniti one rekrute, ki so protidržavni ideji. »Slovenec« se zgraža nad tem v dol-gem uvodniku. — Vsako volunstvo, skrito poizvedovanje in poročanje je go-tovo ogabno in prinese lahko škodo najednožnejšemu Slovoku. — »Slove-nec« kriči na vse grlo nad fermanom — ker se čuti sokrivi! To spada med posledice tiste blazne politike kle-rikalne stranke, ki razdvaja, cepi, hujska, draži in ki vzgaja svoje mlade pri-staše po orlovskih in drugih organiza-cijah v protidržavnem smislu. To je gola resnica, ki se vidi in čuti vsak dan in ki se bo brez dvoma pojavila tu-di na kotoliškem shodu v Ljubljani, ko-likor toliko prikriti seveda, ali vendar dovolj očitno! Ako bi kak rekrut res kaj trpel vsled onega fermana, se mo-ra zahvaliti za to SLS in njenim vodi-teljem, ki samo razdirajo, namesto da bi vršili dobro delo za državo. Ako bi bili klerikalni poslanci doslej vodili po-šteno politiko in bi bili pomagali delati za našo mlado državo, ne pa da se raz-dirajo in hujskajo, bi bil vsak tak fer-man nemogoč! Vedno groznejša je ško-da, ki jo povzroča Slovenec SLS in ako smo vedno bolj poniževani, je to v glavnem zaslug SLS. Naše ljustvo mora sprevideti, odkod izvira vse ono, kar se boli in peče.

— Gosp. Ivan Grif, gostitelj pravo-bermanov iz Ljubljane, je oddal v nedeljo, 12. t. m., dvorni pisarni na Bledu naročena dva psa-obermana z imeni »Lord« in »Lea«.

— Poročil se je 21. VI. 1923 v Skopju zrakoplovni poročnik Otto Filipek z gospodično Tinko Vrtačnikovo, hčerko veleposestnika iz Dol pri Litiji.

— Iz Železnikov se poroča, da bo v nedeljo 25. septembra gasilnega društva v nedeljo dne 19. tm. avto-omnibus vozil namesto od poldanskega vlaka že od prvih vlakov, kateri prihajajo zjutraj iz Ljubljane v Škofjo Loko, v Železnike in zvečer na postajo k večernim vlakom.

— Nekaj naših orožnikov. Včeraj smo v kratki notici omenili, da centralna vlada prenela upošteva gmojni položaj naših orožnikov sploh, danes pa smo v interesu stvari prisiljeni ugotoviti nekaj nenormalnega, kar se tiče samo manjše skupine orožnikov, čijih življenj pa je še mnogo težje, kakor ostalih stanovskih tovarišev. Kakor je znano, obstoji v mestu Kamenici (Srem) posebna podoficirska šola za prečanske orožnike. To šolo morajo pohajati ne glede na službeno leto vsi oni orožniki, ki hočejo avanzirati do vodji orožniških postaj. Ker je to edina pot, ki vodi k zboljšanju gmojnih razmer, je razumljivo, da mnogi naši orožniki zapuščajo za dobo 6 mesecev svoje družine in odhajajo v Kamenico. Naravno je, da morajo dotični orožniki skrbeti v tem času za svoje družine, ki so v preminotih slučajih navezane edino na sredstva družinskega očeta. Toda ta skrb je žalibog tako minimalna ali pa sploh enaka nič, da so orožniške žene in otroci izpostavljeni skrajni bedi, da pogosto nimajo niti najpotrebnejšega vsakdanjega kruha. Poznamo slučaj, ko je orožnik odšel v Kamenico in zapustil doma ženo in 2 majhna otročiča. Njegova mesečna plača obstoji iz 1017 Din, ki pa jo mora deliti, na več sestavnih delov in sicer: 500 Din za hrano, 100 Din za knjige in druge šolske potrebščine 200 Din za krlje za starelega dolga, z ostalimi 217 Din pa ne ve, kaj bi počel. Če jih pošlje ženi, bo sira-roti v isti zadregi, ker ne bo mogla kupiti decil potrebne hrane sam pa tudi ne more ostati brez denarja, ker bi moral v tem slučaju znova iskati na posodo. Ni težko razumeti, da z 217 Din družina iz 3 članov nikakor ne more živeti. Ni pa razumljivo, zakaj vlada v tej šoli tako abnormalne razmere. Zakaj se vsem gojenecem znižuje plača v primeri za navadno za 100 Din, zakaj morajo tako drago plačevati hrano, ki ne odgovarja omenjeni vsoti niti kvantitativno niti kvalitativno, zakaj jim administracija ne da učenih pripomočkov brezplačno in zakaj merodajni faktorji ne pomislijo o njih-ovih lačnih ženah in otrocih? Menimo, da bi bilo dobro in umestno, ako bi si centralna vlada pobliže ogledala to stvar, ki se nam zdi precej krivična. Ne smemo bi se namreč dogajati, da rodbinski člani orožnikov, ki vestno vrše svojo službo, trpe največje pomanjkanje ali pa celo doslovno gladu-jejo. Država, ki ji je pri srcu njen obstoj in napredek, bi tega ne smela trpeti. Zato upa-mo, da bodo v mejah možnosti ti kričeči nedostaki čim prej odstranjeni.

— Mariborske vesti. — Nova dra-ginja. Komaj so časopis prinesli vest o podražanju železnice, ki naj se ima izvršiti še le s 15 septembrom (torej imamo še cel mesec do te nove sreče), že so se brezvestni špekulanti vsaj v Mariboru in okolici okoristili s to novostjo. Zadalji so nam udarec, ki ga mora najbolj občutiti mestno prebivalstvo. Podražili so kar pre-ko noči mesto zlasti teletno čepav vsi zadnji selmi izkazujejo nazadovanje ali vsaj nenapredovanje cen živini. Teleta npr. je kmet dosedaj ponujal v mestu. Sedaj na-enkrat jih je pobrala noč ozir. vlaki preko meje; s tem se vsaj izgovarjajo. Vse je ta-ko, kakor da hoče neka nevidna moč umernim potom povzročiti do nepregled- nih posledic segajočo splošno nezadovolj-stvo in pogin vsega, kar ne spada med mi-lionarje. Velikanski nadprodukciji šta-je-skega vina se delajo ovire, tako da so vi-nogradniki, če se hočejo izogniti katastrofi res primorani se zatekati k vinotoku. Ljudstvo pije huše kot živina, nedeljo za nedeljo in zapravlja se to malo denarja, kar bi ga moralo imeti za hrano, obleko in stanovanje, po samih vinotokih. Pred dvema

mesečema se je bil v vsaki šestih hiš v bližnji okolici Maribora po en vinotok, dan-es je že težko najti hišo, kjer bi ne bil ali kjer že ni bil vinotok. Torej tukaj ko se vsakomur jasno zapravlja ne samo ljudsko premoženje, ampak tudi ljudsko zdravje in javna morala, nihče ne forsira izvoza bla-ga, brez katerega bi prav lahko in sreč-nejše živeli. Pri živini in mesu pa, ki daje vsemu prebivalstvu, tudi najubožnejšim slojem najpotrebnejšo hrano, zadostuje sa-mo ena časopisna vest, da se železnica čes en mesec podražila, halo tu je takoj ves aparat na nogah, da se samo na ljubo par milijonarjem še to malo požene preko me-je, kar bi mi sami krvavo potrebovali. Ka-ko dolgo še po tej napačni poti? — Ne-sreče: Ivanu Perkotu, posestniku iz St. Lenarta v Slov. Goricah so se v Tatten-bahovi ulici splašili konji pred nekim av-tomobilom. Perko, hotel konje zadržati, je tako nevarno padel na cesto, da ga je mo-ral rešiti oddelek odpeljal v bolnico. — Valed slabosti se je na cesti zgrudila 80 letna Frančiška Koren. Rešili oddelek ji je nudil prvo pomoč. — Rodbinska tragičija. V družini nekega mizarске- ga mojstra S. na Pobrežju je že del časa vladalo nesporazumljenje. Mož, sit večnih preprirov, si je skušal vzeti življenje, s tem da si je na levi roki prerezal žilo-dovod-nico. Rešili oddelek ga je po obvezji spravi-l v bolnico.

— Celjske vesti. V prvem pollet-ju je bilo v Celju sklenjenih 58 zakonov, med temi dva pravoslavna in 1 evangeli-ski. Rojstev je bilo 111, od teh 37 nezakonskih in 11 mrtvorojenih. Umrlo je skupaj 173 oseb, od teh 97 tujcev. — Umrl je v sanatoriju Golnik na Gorenjskem urad-nik okr. glavarstva v Celju g. Zvonko Kovač v 23. letu starosti. — Parastos za blagopokojnim kraljem Petrom I. se je danes v tork ob 9. uri dopoldne vršil v veliki dvorani Narodnega doma. Opravi-l ga je pravoslavni svečenik dr. Perič. Tr-govine so bile med tem časom zaprte. — Turnir šahovskega kluba Ce-lje se prične dne 1. septembra. — Hiša je zgorela v noči od sobote na nedeljo posestnici Zlavs Mariji v Šmartnem v Rož-ni dolini. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— Tatvine koles. Danes dopoldne sta bili ukradeni dve kolesi in sicer eno ob 8. slugi Alojziju Menceju iz neke veže na Mi-klošičevi cesti. Kolo je bilo znamke »Ad-ler«, vredno 1000 kron. Drugo kolo je bilo ukradeni ob 10. iz veže čekovnega urada v Beethovnovi ul. slugi Albinu Ločnikarju, vredno 10.000 K. Kolo je bilo znamke »Waffenrad«. Vidi se, da imamo v Ljublja-ni specialiste posebno za kolesa.

— Vročina na Francoskem. V Parizu imajo že mnogo hujšo vročino kot je pri-nas. Posebno vroč je bil dan 9. t. m., ko je kazal termometer 35,4 stop. v senci. Proti večeru je vročina nekoliko ponesla, na kar je prebivalstvo bežalo iz mesta v bliž-nje gozdove Boulogne in Vincenne. Na ti-soče ljudi je prenehalo po travnikih okoli mesta. Vročina je huda po vsej Franciji in obilo je bilo slučajev solnčarice.

— Zdravstveno stanje mesta Ljublja-ne. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane iz-kazuje v času od 5. do 11. tm. tole stati-stiko: Umrlo je 25 oseb, 12 moškega in 13 ženskega spola (tj. 13). Smrtni vzroki: letjaka 2, pljučnica 2, dušiljivi kašelj 1, tre-bušni legar 1, zastrupljeni rane 1, srčna hiba, boleznj žilja 4, rak 2, drugi naravni smrti vzroki 11, slučajna smrt poškod-ba 1. Med tem časom se je rodilo 22 otrok 11 moškega in 11 ženskega spola. Nazna-njene nalezljive bolezni: škrlatica 1, tre-bušni legar 2, griza 2, dušiljivi kašelj 6.

— Blagim srcem! 83 letni starček J. Kavčič v Veliki vasi pošta Leskovec pri Krškem, brez svojcev, ki leži že dolgo bo-lan v največji revščini in pomankanju pro-si usmiljena srca za pomoč. Vsim že na-prej: Bog povrni stotero! Milodare naj se pošilja na upravo Slov. Naroda ali narav-nost na nega.

— Vso čast gospodinjam, ki zahtevajo pri trgovcu odločno domač izdelek »Peka-teta«. So najcenejše ker se zelo mekuhajo.

— Najmodernejša, nova, higijenično opremljena brivnica v Dalmatinovi ulici 13. (poleg hotela Strukelj). Priporočata se za obilni obisk J. Dorčec & S. Bočkal.

— Koncert v kavarni »Emona« se vr-ši danes v tork ob 8. zvečer. Igra L. ljub-ljanski salonski orkester.

— Priskočite na pomoč. Žena želez-niškega delavca Reska Kaplja, stanujoča na Karolinski zemlji, se nahaja v obup-nem gmojnem položaju. Zaslužek moža ji ne zadostuje niti za vsakdanjo hrano, si-roti molče prenaša veliko pomanjkanje in nima človeka, ki bi ji pomagal iz sti-ske. Zato apelira na blaga srca, naj ji priskočijo na pomoč. Denarne prispevke in druga darila sprejema uprava našega lista.

— »Pozdrav z žegnania.« Vse je slo-vesno razpoloženo. Vzduh je nasičen od vo-nja romarskih kolescev, škrlatnega pesem se meša z glasovi utrujenih popotnikov, ki gredo v procesiji k Sv. Anji v Planj (v Ce-hih). Stojnice kramarjev pozdravljajo ve-selo mladino, ki si oddiha v senci košatih dreves. Zdalj krenemo romarji k stojnici sla-šičarja — Čeha — ki se je predznil priti v to trdnjavo vsega nemštva (II). Pred stojnico mahoma nastane hrup: Tu stoji štirje fantalini s svojim voditeljem, nem-škim hulaškom in iz oči jim srči raz-burjenje — slabo prikrita jeza. Tozota jih je prevzela pa samo zato, ker si je kramar predznil vzeti s seboj v Plano slaščice z napisom »Pozdrav z žegnania«. To je tako ozvolnilo nemške kulturenosce, da so ku-pili srce s češkim besedilom, ga spričo-množice zagnali na tla ter potepali z opa-ko: »So machem wir auch mit den Čechen« (Tako bomo napravili tudi s Čehi). V tem trenutku se prikaže oko postavne in iz srd-čih Germanov so mahoma postali mirni in krotki jančki, ki so se vsi vprek opravičevali: Mi smo bili pijani. — Mati Germanija je ponižana do tal, a njeni sinovi so ostali oholi in nestrpni kakor so bili.

— Carinarica Čakovec. Obratno rav-nateljstvo južne železnice v Ljubljani: Z dnem 6. avgusta t. l. je Južna železnica pri-čela izvrševati § 65 obratnega pravilnika in člen 10 bernskega dogovora za vse pošiljke, katerih ocarinjenje pride v poštev pri carinarici Čakovec in njenem oddel-ku Kotoriba. Železnica bo izvrševala vse carinske posle gotom svojega pogodbenega deklaranta.

— Zanimive gospodarske publikacije. Jugoslavenski Lloyd, koji kao dnevnik iz-lazi već četnaestu godinu i koji je najpro-širnejši na privredni list razaslae je uz svoj br. 172. od 2. avgusta obilan priloz pod na-slovom »Rudarstvo u Srbiji« u kojem se na 64. strane velikog formata prikazuje stanje rudarstva u Srbiji i iznose pred našu privre-du dosada nepoznati i zanimivi podatci o ovoj gospodarskoj grani. Prilog se dobiva i zasebno uz cijen 10.—. »Jugosla-venski Lloyd«, koji je postao službenim or-ganom »Udruženja rudarskih poduzetnika kraljevine SHS« pokrenuo je u poslednje vrijeme i izdavanje »Financijske bibliote-ke« u kojoj se dosada izišao Sv. I. Ivo Bi-lošević: »Dokumentarist kreditiv«. Din 10. I. Stanislav Kukla: »Kako treba čitati bi-bliance?« Din 15. pa tim svojim radom odli-ko služu unapredjenju naše ekonomije i pri-vrede.

— Nova tiskarna v Gorici. Kat. ti-skovno društvo v Gorici je otvorilo na Placuti št. 18 svojo »Zadružno tiskar-no«.

— Lesene hiše na račun reparacij s Nemčijo. Ministrstvo za agrarno reformo je sklenilo z neko veliko nemško tvrdko po-godbo za nabavo 3.000 lesenih hiš za na-seljevanje v Južni Srbiji. Ministrstvo za so-cialno politiko hoče nabavati še nadalje več-je število lesenih hiš za invalide in drugo prebivalstvo, ki mu je vojna porušila do-move.

— Tatvine koles v Ljubljani. Poleg vi-domov v stanovanju v Ljubljani najub-nejše cvete tatvina koles. Ne mine skoraj dan, da se ne bi na policiji javili dve ali če-tiri lastniki ukradenih koles. Ker poli-cija naravno ne more stati poleg vsakega kolesa, ki ga lastnik pušča lahkomišelnu na cesti, je najbolje, da vsakdo sam pazi na svoje kolo. — Dne 2. tm. je bilo v Sodni ul. ukraden kolo znamke »Dürkopp«. Kolo je vredno 12.000 K ima šte. 578.873 in je izsleditelju obljubljena nagrada 4000 K.

— Delavcu Franu Japelju je bilo v Florjanski ulici ukraden 6. tm. kolo znamke »Dür-kopp«, vredno 4000 K. — Kolo iste znamke je bilo 7. tm. ukradeni trgovcu Ivanu Sta-retu pred sodiščem. Kolo, ki ni njegova

last, je vredno 9200 K. — Izpred prostorov restavracije »Zvezde« je bilo te dni tr-govcu Modicu ukradeni skoraj novo kolo. Tat je kolo odnesel, navzleč temu, da je bilo priklenjeno. — Mizarstvom mo-štru Ivanu Bukovcu je bilo iz Veže stavbne družbe v Lingarjevi ulici ukradeni to dni kolo.

— Ugodil je vsem zahtevam moderne-ga pisalnega stroja edino »STOEWER« zastopstvo Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 6/L.

— Ljubljence stroje piscev je edino »STOEWER« zastopstvo Ljubljana, Se-lenburgova ulica 6/L.

Kino Matica. »Misericordia« ali »Ne ubijaj več«. Velicavstvena življenjska drama v 5. dejanjih. V glavni vlogi gla-sovit in popularna Bernhard Götzke (Jogi) in Johannes Riemann. Film je klasično delo moderne filmske umetno-sti in je radi svoje globoke vsebine in briljantne režije eno najlepših v Ljub-ljani dosedaj predvajanih del. Predvaja se do srede 15. t. m. Salve smehal! Kino Tivoli. Salve smehal! Sijajna Gogoljeva komedija »Revizor«, ki s svojo originalnostjo vzbuja salve smeha, se predvaja samo še danes in jutri v kino Tivoli. V glavni vlogi so-delejuje markantne filmske osebnosti, kakor glasoviti režiser Friderik Zelnik, kolos Diegelmann in drugi. Film nudi prvovrsten užitek.

Darila.

— Upravi našega lista je poslal: Za ruske žrtve ob Triglavskih lezerih: neme-novani Din 10. Srčna hvala!

Turistika in sport.

— Vodstvo kluba kolesarjev in motoci-klistov »Ilirija« javlja da se bode nahajala glavna kontrola ob priliki jubilejne kolesar-ske dirke na Kongresnem trgu pred god-benim pavilonom, ter dospelo prvi dirkač okrog 9.15 do 9.30 dopoldne. Slavno občin-stvo se naproša da se v sledečih ulicah: Karlovska cesta, Florjanska, Sv. Jakoba trg, Colzova, Emonska, Vezova, Selenbur-gova, Dumajska, Gosposvetska in Celovška cesta, blagovoli pokoravati rediteljem, ter s tem pripomoči do čim gladkejšega preho-da skozi mesto. Istotako se skozi mesto vo-zi strogo po cestnem policijskem redu. S. K. »Primorje« in S. K. »Ilirija« se naprošajo, da stavijo nekoliko svojih članov na raz-polago za vzdrževanje rediteljstva v mestu. S. K. Jadran in S. K. Hermes za vzdrževa-nje reda pri prehodu skozi Šiško. Imeno-vani klubi so naprošeni, da pošljejo svoje-ga delegata na sestanek, kateri se vrši dan-es v tork ob 7.30 na vrtu restavracije »Novi svet«.

— Jubilejna kolesarska nadklubska dir-ka, katero priredi klub kolesarjev in motoci-klistov »Ilirija« v Ljubljani v sredo dne 15. t. m. na progi Ljubljana—Grosuplje—Krka—Zatčina—Višnja gora—Ljubljana—Kranj—Radovljica—Lesce—Bled, 136 km bo-de eden najzanimivejših sportnih dogodkov v letošnji sezoni. Prijavljeni so najboljši dirkači cele Jugoslavije, n. pr. Dukanovič, Šostarko, Pavlija, Cesarec iz Zagreba, — Kosmatina, Goltes, Šiško, Škralnar, Bar iz Ljubljane, ter mnogo drugih kateri pridejo v poštev, kot nevarni tekmeči omenjenim. Start je ob 7 uri zjutraj na Dolenski cesti pred kolodvorom. Cilj na Bledu pred hote-lom »Beograd« približno ob 11 uri.

— Klub kolesarjev in motoklistov »Ilirija« v Ljubljani. Povodom jubilejne medklubske dirke se vrši danes v tork ob 20. uri pozdravni večer na čast došlim ko-lesarjem in sportnikom iz Hrvatske na vrtu restavracije »Novi svet«. Darila za dirke so izpostavljeni v konfekcijski trgovini g. Dra-go Gorupa v Prešernovi ulici.

— Rokometne tekme Slavija, Praga : Ilirija. Na praznik 15. tm. in v četrtek 16. tm. ob 18.30 uri se vršita na igrišču Ilirije ženski rokometni tekmi med praško Sla-vijo in Ilirijo. Češki rokomet je pri nas še v najboljšem spominu izza lanskega go-stovanja znamenitih brnskih SK. Židenic. Tudi tekama s Slavijo je pripisovati naj-večji sportni in propagandni pomen.

— Plavalna tekma na Ljubljanci se vrši 15. tm. ob 14.30 uri. Prilave se spre-majajo še danes do 18. ure pri td. J. Go-rec, Dunajska cesta. Doslej so dospelo prijave najboljših moči ljubljanskih klubov, prijavljeni so tudi plavalci iz Maribora in Celja. Tekmo je smatrati za glavno pre-izkušnjo za slovenske in jugoslovanske prvenstvene tekme, ki se vrše 26. tm. v Ljubljani in 2. sept. na Sušaku.

— Prihodnje nogometne tekme. Med 18. in 23. tm. gostujeta v Ljubljani glos-o-viti SK. Hajduk iz Splita in SK. Bačka, prvak Subotice. Oba kluba igrata z Ilirijo.

Društvene vesti.

— Zdravnik II. izredni občni zbor Slovenskega zdravniškega društva se vrši 21. t. m. ob 17. v mestni posvetovalnici s sledečim dnevnim redom: 1. Določitev kan-didatne liste za zdravniško zbornico, 2. vo-litev novega predsednika in enega odborni-ka, 3. sprememba pravil, 4. slučajnosti.

— Tacen. Na praznik 15. tm. priredi pevsko društvo »Zarja« iz Tacna veliko vrtno veselico s petjem in plesom na sen-čatem vrtu gostilne Cirman v St. Vidu nad Ljubljano. Koncertne in plesne točke svi-ra polnoštevila godba železničarjev. Vsa sorodna narodna društva, kakor tudi lu-bitelji petja se uljudno vabijo na to pri-re-ditev. Začetek veselice ob 16. uri.

— Proslava novo ustanovljenega ga-silnega društva v Kozarih. — Podsmreko, splošno z veliko vrtno veselico, se vrši dne 19. avgusta 1923 ob 15. uri na vrtu g. Ant. Vrhovca, gostilničarja v Kozarih pri Ljubljani. Na veselitem prostoru igra društvena godba z Viča, pod kapelnikom g. Hvaletom. K zabavi spada ples, bogat sre-čolov itd. Medčasom bo veselica velik užitek posebno radi lepe lege ob Gradaščici v senčatem vrtu in primerne oddaljenosti iz mesta. Vabijo se vsa bratska društva, da se pomožnosti udeležijo proslave.

— Društvo dipl. babic za Slovenijo s sedežem v Ljubljani je prišlo na sled, da se za društvenim hrbtom delajo nekatere tarife za bolniško blagajno. Društvo pa naznanja, da ne pozna nobenih drugih ta-rif kot tiste, katere si jih je samo usta-novilo in določilo za razne sloje. Toliko v vrednost cenj. občinstvu, da ne bo pri porodihi pomote, ker z bolniško blagajno nima društvo nobenih tarifov.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA 14. JULIJA.

Zagrebska in beogradska borza da-nes radi parastosa za blagopokojnim kraljem Petrom I. Osvoboditeljem, ni-sta poslovali.

V svobodnem prometu so od efek-tov popustile: Slavonija, Esplotacija in pa Trboveljska. — Učvrstila pa se je z ozirom na čvrsto notacijo Hipotekarna o Budimpešti in je denar Din 100.—. Precej povpraševanja je bilo po delni-cah Narodne šumske industrije (143 do-nar, 150 blago).

V devizah je vladalo mrtvilo. Med-tem, ko je bilo v začetku na trgu nekaj robe, je proti poldnevju tudi ta izostala in sicer radi poročila preko Dunaja, da notira Beograd v Curihu 5.75—5.85. Z ozirom na učvrščenje zdravih deviz v Curihu je tudi r p nas pričakovati na-daljni lahnji poraz deviz.

V svobodnem prometu so notirali: Devize: Curih 17.25—17.29, Pariz 5.30—5.35, London 437.5—438.50, Berlin 0.03—0.035, PDunaj 0.1325—0.1330, Praga 279 do-nar, Trst 4.05—4.065, Newyork 95.—95.50, Valute: dolar 93.50.

Inozemske borze

— Curih, 14. avgusta. (Izvir.) Današnja predborza: Beograd 5.875, Berlin 0.00019, Amsterdam 217.75, Newyork 5.54, London 25.30, Pariz 30.75, Milan 23.60, Praga 16.20 Budimpešta 0.031¹/₂, Bukarešta 2.50, Sofi-la 4.80, Varšava 0.0024, Dunaj 0.00779, av-žig. krone 0.00785.

— Trst 14. avg. (Predborza): Beograd 24.60—24.80, Berlin 0.007—0.008, Dunaj 0.0324—0.03228, Praga 68.30—68.50, Pariz 130.25—130.50, London 107.50—107.70, Newyork 23.45—23.55, Curih 425—427.

**Otvoritev
nove kavarne
in
gostilne „Leon“**

Naznanilo, priporočilo in zahvala.
Cenjenemu občinstvu v mestu in na deželi najljubše sporočava, da sva najino že mnogo let obstoječo, dobroznano kavarno »LEON« preselila s Staroga trga št. 30 v Ljubljani
V KOLODVORSKO ULICO ŠT. 29 V LASTNO HIŠO

kjer bodeva nudila p. n. obiskovalcem pristna dolensko, bisoljska in ljutomerška vina ter vedno svoje pivo. — Dobe se vsak okusa gorke in mrzla jedila iz renomirane kuhinje v največji izbiri in po nizkih cenah. — Po potrebi tudi specialitete. — Solidna, točna postrežba. — Moderni, udobni prostori. — Prijetna zabava. — Vse cenjene goste in prijatelje, katerim se najtopleje zahvaljujemo za dosedajni številni obisk, blagonaklonjenost in zaupanje, prosimo, da nama isto obratno tudi v prihodnje, ter se priporočava z odličnim spoštovanjem

LEON in FANI POGAČNIK, lastnika.

**Prvovrstno
Vino - pivo
Jestvine
Kava - čaj
Čokolada
Likerji**

VI. VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

Trgovci posetite!

od 2. do 9. septembra

Trgovci posetite!

Znižana vožnja na jugoslov. in čehoslov. železnicah.

Znižana pristojbina za vizum.

Direktni posebni vlaki med Prago in Ljubljano.

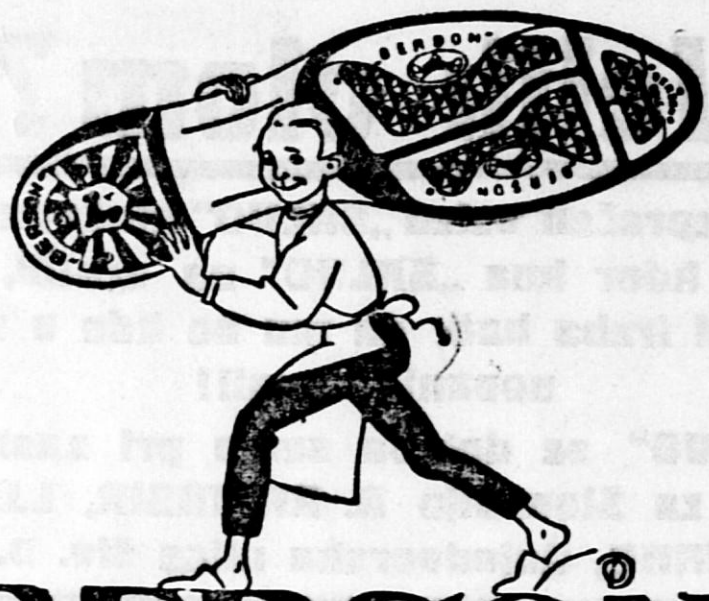
Pojasnila daje:

Pojasnila daje:

Cehoslovski konzulat, Ljubljana, Breg šte. 8.

Aloma Company d. o. z., Ljubljana, Kongresni trg šte. 3.

Premog
Drva
Oglje
Excelsior - cement
1^a strešna lepenka
najboljši ! // najcenejši !
„Impex“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
Telefon 70, 349.

BERSON

Berson je in ostane najboljša kvaliteta znamka. Varnje čevlje, cenejši in trpežnejši je od ostalih. Od Vašega čevljarja zahtevajte, da vam priporoči Berson gumi podpešnike in gumi podplate.

Ekonom ali gospodar

ki se razume v racionalnem vodstvu gospodarstva ter bi vodil tudi manjša gospodarstva, eventuelno učencem kmetijske šole, dobro poznan v obojih Stariške, se išče za trajno okolico 80-100 orlov pri Celju. Stan in depulni v naravi po dogovoru. Ponudbe z navedbo plače in osebnostnih podatkov je poslati pod številko „31-366“ na PUBLICITAS d. d. oglasni zavod, Zagreb, Gunduličeva ul. 11.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze iskrenega sočutja in ševilne izraze sožalja ob prebriski izogube naše srčnojubilne soproge, matere, gospe

Terezije Zabkar

soproge tovarnarja

izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, gospodu konzistorialnemu svetniku in predsedniku društva „Rokodelskih pomočnikov“ Alojziju Strojcu, pevskemu zboru „Rokodelskih pomočnikov“ za v srce segajoče žalostinke, ravnateljstvu, uradništvu in vsemu uslužbenstvu strojnih tovarn in livarn vseh štirih obratov, nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, kakor tudi vsem, ki prebago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

V LJUBLJANI, 14. avgusta 1923.

Žalujoči ostali.

Dr. Dralleja

brezovo vodo

zabranjuje izpadanja las, jači njih rast, Vas ohrani prihlaja in srbenja.

Osvežuje živcel
Glavna zaloge za preprodajalce
1919, d. d. odjel Juri Dralle, Zagreb,
Palmotičeva ulica broj 68.

Merkantilna banka v Kočevju.

PROSPEKT

II. emisije delnic Merkantilne banke v Kočevju
in sicer 17.500 delnic po nom. Din 100 za skupnih Din 1.750.000.

(Zvišanje delniške glavnice od Din 1.250.000 na Din 3.000.000.)

Od izvanrednega občnega zbora delničarjev dne 12. avgusta t. l. k temu pooblaščenim upravnim svet Merkantilne banke projava v pravih predvidenih zvišanje delniške glavnice od Din 1.250.000 na Din 3.000.000 z izdajo 17.500 novih delnic po nom. Din 100 pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanjim delničarjem se ponudi 12.500 delnic v nominalnem znesku Din 1.250.000 tako, da smejo optirati na vsako delnico po eno novo po tečaju Din 130 ter 6% obresti od 1. julija t. l. do vplačila ter Din 7-50 na račun stroškov emisije. Preostala oziroma neoptirane delnice prevzame garancijski sindikat.
2. Protivrednost vseh subskribiranih delnic je plačljiva naenkrat takoj ob subskripciji.
3. Potrdila o vplačilu je skrbno shraniti, ker se bodo proti vrnitvi istih izročile nove delnice.
4. Vse nove delnice so deležne polovice dobička za tekoče leto in imajo kupon za 1. 1923.
5. Subskripcija traja od 15. do 25. avgusta t. l.
6. Kot subskripcijska mesta so določena: Merkantilna banka v Kočevju, Posojilnica v Ribnici in Slavenska banka, podružnica v Ljubljani.
7. Uspeh gornje subskripcije je zajemčen po posebnem garancijskem sindikatu.

Kočevje, dne 14. avgusta 1923.

Upravni svet.

Prodaj vinski posodo

za transport iz klanega hrastovega lesa I. vrste od 5 do 7 hl (Din 3.— za 1 l. — Vpraša se: Mihael Ivanovič, Zagreb, Frankopanska ulica 8. 7093

STEZNIKE

(modernejše)
po životni meri priporoča
Ana Hattler
Dunajska cesta 6-8
v hiši lekarne Piccoli.

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. 2243

Dr. Demšar

ne ordinira
do 3. septembra

Slov. plan. društvo

v MARIBORU

išče za Mariborsko kočjo na Pohorju

oskrbnika. 8090

Prednost imajo zakonci in taki, ki so že bili v službi podjetij. Pismene prijave do 20. avg. 1923 na naslov: Oddor SPD, turška Pinter & Lenard, Maribor.

Halo! Kam pa?

K. „Tribuni“ v Ljubljano

Mariborska cesta št. 4

Tam je po ceni in velikosti izbira otroških vozčkov, dvokoles raznih modelov, najnovejših pomožnih motorčkov znamke Evans, Orionette, Motorette, D. K. W., Omega ter vsakovrstne pneumatike. Sprejemajo se tudi vse popravila ter ponikanje in emajliranje. 8187

Staro lito železo

kupujejo po najvišjih cenah

Strojne tovarne in livarne

d. d.

LJUBLJANA

Za odgovore uprave naj se prilepi 1 dinar.

Prodaj

Proda se
200 m bukovih drv, po
staja Laza. — Naslov
pove uprava »Slov. Na-
roda«. 8406

Puch-motor
2 1/2 HP in pomožni mo-
torji znamke Cockerell,
1/2 HP, po nizki ceni na-
prodaj. — Avto — Flor-
janciš — Ljubljana. 7636

Ceno se prodaj
jedilno orodje za 6 oseb
iz pravga srebra, masiv-
no, skoraj novo, v istu-
lji. — Naslov pove upra-
va »Slov. Narod«. 8407

Prodaj
radi selitve deske
(hrastove, javorjeve, li-
pove in brešnjeve) ter
opravo za trgovino. —
F. Cvek, Kamnik. 8225

Ceno napredaj
kompletna oprava za špe-
ceriško trgovino. — Po-
nudbe pod »Specerjska
oprava/8143« na upravo
»Slov. Narod«. 8143

Parcela
v neposredni bližini Dr-
žavnega kolodvora v Ši-
ški in Dunajske ceste, v
izmeri od 12.094 m², na-
prodaj. — Naslov pove
upr. »Slov. Narod«. 8011

Vila na Bledu
s petimi sobami itd. s
popolno opravo in bol-
nom se prodaj. — Več se
izve v Ljubljani, Askerv-
čeva cesta 15, dohod iz
podaljšane Bleiweisove
ceste. 8261

Prodaj hišo
z velikim vrtom, 25 mi-
nut oddaljeno od glavne
pošte, veliko, pred 11 leti
zidano, pripravno za vsa-
ko obrt, osobito pa za
gostilno. Najugodnejši
pogoji. — Ponudbe pod
»Priložnostni nakup/
8372« na upr. »Slov. Narod«. 8372

Večje posestvo
se prodaj v obrtnem kra-
ju na Gorenjskem ob že-
lezni, v neposredni bli-
žini Bleda. Stanovanje ta-
ko na razpolago. V spo-
sodarskem poslopiju so
kleti, ki so sposobne za
večjo vinski trgovino. —
Dopis pod »Posestvo na
Gorenjskem« na: Aloma
Company, anončna druž-
ba, Ljubljana, Kongresni
trg 3. 8317

Prodaj
ob takojšnji dobavi: 2 va-
gona testonov, suho, le-
po blago, od 18 cm širine
naprej, dalje ca. 30 m²
orehovega rezanega lesa
v dimenzijah 33, 50, 66,
80, 100 in 120 mm. Okro-
gli orehi, črešnjec, hrus-
škov, lipov, topolov les
v večjih množinah stoji
na svojih skladiščih ved-
no na razpolago. — Po-
nudbe na trdiko P. Hi-
gorsperger, lesna trgovi-
na, Celje. 8422

Kupim
Kupim
stara po dobro ohranje-
no tehnično decimalko
za 300-500 kg ter malo
normalno, tudi decimal-
ko za 20-30 kg. — Po-
nudbe na Andrej Sever,
trgovina s usnjem v
Ljubljani, Prešernova
ulica 9. 8342

MALI OGLASI

tene oglašom do 20
besed Din 5.—; vsaka
nadoljna beseda 30
para, z davčine vred

300 do 500 vago-

nov SENA,
suho, zeleno, v balah, do-
bava takoj, se kupi, po-
stavno vsaka železn. po-
staja v Sloveniji. Plača
se v jugoslovenski valuti
takoj po prevzetju na že-
lezniških postajah; ponja-
ve dostavi kupec. — Po-
nudbe se sprejemajo tudi
po 5 in 10 vagonov na:
Akcijska 29, poštno leže-
če Graz I. 8078

Službe

Deček
poštenih staršev, star 14
let, želi vstopiti v manu-
fakturo ali galanterijsko
trgovino v Ljubljani kot
učenc. — Naslov pove
upr. »Slov. Narod«. 8376

Boljša
gospodična
večja več jezikov, bi na
velicemju prevzela kaka-
šno službo. — Naslov
pri upr. »Slov. Narod«. 8373

Sprejme se
kontoristinja za vsa pi-
sarniška dela, večja
nemške korespondence. —
Oferte poslati pod
»Pisarnica/8431« na upra-
vo »Slov. Narod«. 8431

Služkinja
pridna in poštena, najra-
je za dežele, se takoj
sprejme za vsa hišna de-
la. — Ponudbe pod
»Služkinja/8412« na upr.
»Slov. Narod«. 8412

Jezike
francoščino, italijanščino
in srbohrvaščino poučuje
absolv. akademik. Sprej-
me prevode, korespon-
denco in srednješolske
instrukcije. — Ponudbe
pod »Pouk/8366« na upr.
»Slov. Narod«. 8366

Kot učenca
bi rad oddal 15letnega
sina neke trgovce v kako
večjo trgovino z me-
šnim blagom. Isti je ob-
iskoval šolo v mestu. —
Naslov pove iz prijazo-
nosti: Mazl, Križevniška
ulica 10, Ljubljana. 8409

Iščemo
2-3 sedlarstva pomoč-
nike, ki bi izdelovali us-
njate gamaše. Marljivi
in resni delavci naj poš-
ljejo ponudbe naravnost
na naš naslov: »Ilirija«,
tovarnica gamaša i sanda-
la, Dragutin Weiss i
drug, Bjelovar. 8356

Mlađa ženska
pridna, poštena, želi ka-
kršnega dela. Vajena je
pospravljanja, pranja, li-
kanja in šivanja; zapo-
slena je lahko cel dan
ali samo za nekaj ur.
Sprejme perilo in krpa-
nje tudi na dom. — Po-
nudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Pridna
ženska/8411«. 8411

L strojključavni-
čarja
ki je tudi vešč železo-
strugarstva, za poprav-
iljalno delavnico, išče za
skorajšnji nastop papir-
nica ne deželi. — Samci
imajo prednost. Stano-
vanje s kurivom in raz-
svetljavo je na razpolo-
go. Pismene ponudbe z
navedbo zahtev plače in
časa nastopa kakor tudi
preplese pričeval o doc-
danjem službovanju na
upravo »Slov. Narod«
pod »Papirnica/8425«. 8425

Hišnik

brez otrok, ki se razume
nekoliko na vrtinarstvo,
se išče za takoj. Stano-
vanje prosto. Njegova
žena naj bi bila v slučaju
potrebe gospodarju kot
plačana postrežnica na
razpolago. — Ponudbe
pod »Hišnik 183/8402« na
upravo »Slov. Narod«. 8402

Ekonom
starejša moč, brez poseb-
ne šolske predizobraz-
be, ki je zmožen samo-
stojno, brez knjigovod-
stva upravljati in nadzi-
rati večje posestvo, se
sprejme proti dobri pla-
či. Hrena in stanovanje
v hiši. Prednost imajo
neoznačeni. — Ponudbe
je poslati na poštini pre-
dal št. 74, Celje. 8423

Iščemo
večjega trgovskega po-
močnika, po možnosti us-
njarske stroke, ki bi mo-
gel voditi in nadzirati
zaloge in odpremljanje
blaga. — Ponudbe z
označbo dosedanj. služ-
bovanja s priklopom
spricval na naš naslov.
Reflektira se samo na
inteligentne, v vsakem
pogledu zupne, neozna-
čene sile. Plača po do-
govoru. Nastop po mož-
nosti takoj. — »Ilirija«,
tovarnica gamaša i sanda-
la, Dragutin Weiss i
drug, Bjelovar. 8357

Stanovanja
Boljša gospa
gre kot sostanovalka:
ima svojo posteljo. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 8365

Sprejmeta se
dva dijaka na stanova-
vanje in hrano. Naslov
pove uprava »Slov. Na-
roda«. 8403

Gospodična
išče posteljo samo za
spanje, gre tudi kot so-
stanovalka. Ponudbe pod
»Solidna/8406« na upravo
»Slov. Narod«. 8406

Naslovi
dobrih in zanesljivih sta-
novanj za dijake in dija-
kinje se dobijo pri M.
Likar, Poljanska c. 87,
vila »Bergman«. 8415

Deložirana
mati s tremi otroci išče
vsaj sobo za takoj. Us-
miljene rodbine prosí,
naj pošljejo ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Nujno/8418«. 8418

Sobo,
nemeblovano (event. tudi
mehlovano) išče miren
zakonski par brez otrok
v mestu. — Ponudbe pod
»1000/8144« na upravo
»Slov. Narod«. 8144

Sobo
čedno opremljeno, z upo-
rabo klavirja, išče sta-
rejša inteligentna dama
v bližini opere. — Cenje-
ne ponudbe pod »Lastno
perilo/8400« na upravo
»Slov. Narod«. 8400

Išče se soba
Carinski uradnik išče
mehlovano sobo s elek-
trično razsvetljavo, po
možnosti s posebnim
vhodom. Nastop 15. ali
31. avgusta. Pogodba
postranska stvar. — Po-
nudbe pod »C. uradnik
8334« na upr. »Slov. Narod«. 8334

Mehlovano sobo

za takoj ali s 1. sept. išče
bančna uradnica. — Po-
nudbe pod »Soba/8413«
na upravo lista. 8413

Sprejmejo se
v popolno oskrbo 3 dija-
kinje srednjih šol. Lepo
zračno stanovanje z
električno razsvetljavo.
— Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 8420

Sprejme se
na stanovanje uradnik ali
poduradnik, star do 28
let. Poseben vhod. Lepo
mehlovano soba. — Na-
slov pri upr. »Slov. Narod«. 8419

Posojila
5000 Din posojila
se išče na dobro upo-
ljano obrt za dobro 2 me-
secev proti dobrim obre-
stim. — Ponudbe pod
»2000stot. obresti/8414«
je poslati na upravo »Slov.
Naroda«. 8414

Lokali
Razni lokali
v Novem Sadu
se oddajo v novi hiši na
prometnem kraju, in si-
cer za trgovino, pisarno,
delavnice in stanovanja
s 1. oktobrom t. l. — Več
pove »Schmolka«, oglas-
ni zavod, Novi Sad (Ju-
goslavija). 8421

Dopisovanje
Ženitna ponudba
Mladeniš, star 30 let, ima
50.000 Din in želi znanja
v svrhu ženitve z mla-
denko ali vdovo brez
otrok, staro 20-30 let, ki
poseduje obrt ali poset-
vo. — Ponudbe, če mo-
goče s sliko, na naslov,
katerega pove uprava
»Slov. Narod«. 8377

Ženitna ponudba
Samostojen krojač, star
32 let, se želi seznaniti v
svrhu ženitve z gospo-
dično ali vdovo, če tudi
z enim otrokom, z nekaj
tiseci premoženja in po
možnosti stanovanje v
trgu ali mestu. — Cenje-
ne ponudbe pod »Samos-
tojen krojač/8374«, če
mogoče s sliko, ki se vr-
ne, na upravo »Slov. Na-
roda«. 8374

Razno
Zastavice,
zalepke za srečolov in
šaljivo pošto priporoča
M. Tičar, Ljubljana. 8109

Razprodaja
vsakovrstne vinske poso-
de, dokler traja zaloga,
pri trdki 1. Avgusta.
Spodnja šiška, Jerneja
cesta 231. 7660

Sporočam,
cenjenim odjemalcem in
damam, da so dospeli
vzorec letošnjih volnenih
(filc) klobukov, na kate-
re se sprejema v preob-
likovanje in barvanje.
Cene novim zelo nizke.
Se vljudo priporoča J.
Stemberger, Dunajska c.
št. 9. 8375

Odda se

gostilna na račun pošte-
ni gospodini, od 28 do
35 let stari. — Naslov v
pri upr. »Slov. Narod«. 8424

Išče se
pekarna v našem v me-
stu ali na deželi, bodisi
za takojšen nastop ali
pozneje. — Naslov pri
upravi »Slov. Narod«. 8345

Pouk
v krojnem risanju in pri-
krojevanju damskih ob-
lekov se zopet redno vrši.
— Modni atelje ROZA
MEDVED, Ljubljana,
Mestni trg 24/III. 8429

Dijaki
nižjih razredov dobe
popolno oskrbo. Naslov
pove uprava »Slov. Na-
roda«. — Istotam se iz-
ve za dobro mesto za
dijakinjo. 8427

Sportne čepice
iz sukna in usnja, šivane
klobuke ter hišne čevlje
izdeluje Albin Jazbec,
Kranj, paviljon »Le 404
na Ljubljanskem velesej-
mu. 8223

V dobro in
popolno oskrbo
se sprejmeta eden ali
dva mlada eno leto stara
otroka. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 8432

Trgovina
ali gostilno v promet-
nem kraju vzhajem v na-
jem. Plačam tudi odkup-
nino. — Cenjene ponu-
be pod »Trgovina in go-
stilna/8367« na upravo
»Slov. Narod«. 8367

Zastopstvo
večjih podjetij za Jugo-
slavijo in inozemstvo
prevzame izobražena, ru-
tinirana potnica, podjet-
na dama, eleganten na-
stop. — Ponudbe pod
»Agilna/8408« na upravo
»Slov. Narod«. 8408

Trgovina
z mešanim blagom se
vzame v najem. Pred-
nost imajo oni, ki bi imeli
li nekoliko posveta. —
Ponudbe pod »V. najem-
na Aloma Company,
Ljubljana, Kongresni trg
št. 3. 8404

Kompanjon
za novo tovarno v več-
jem mestu Slovenije, s
kapitalom Din 500.000 se
sprejme. Jako dobička-
nosno brezkonkurenčno
podjetje. Lastno tovar-
niško poslopije z vsemi
stroji, dogotovljeno. —
Ponudbe pod »Nova to-
varna« na Aloma Com-
pany, anončna družba,
Ljubljana, Kongresni trg
št. 3. 8300

Po izredno nizkih
cenah oddamo
zaradi preureditve svoje-
ga obrata: 1 stroj za tre-
bljenje kože (Entleischma-
schine), 3 rovnike (Stoll-
maschinen), 1 phalnik
(Glanzstossmaschine), 1
star, 35 metrov isok kas-
min iz pločevine. — Vse
to se zamora pregledati
v naši tovarni. — Tovar-
na usnja Aleks Podvinco
& Cie., Radeče pri Zide-
nem mostu. 8320

Inserati v
»Malih oglaših«
imajo neoporečno velike
uspeh v »Slov. Narod«. Cene za prvih 20 besed
5.— Din, vsaka nadaljna
beseda 30 para.

Aranžiram

razstavne prostore na III. ljubljanskem velesejmu.
Cenjene ponudbe pod »Aranžma« 8428 do 18.
t. m. na upravo Slov. Naroda. 8428

Obl. avt. clo. inž.

A. Štebi

je otvoril svojo tehnično pisarno
v Ljubljani
v palači Ljubljanske kreditne banke.

Izvršuje projekte za električne centrale, posvetuje
in ocenjuje načrte za električne naprave.

Opozorjamo na moderno urejeno

Novo lekarno v Cerknici

obskrbljeno z domačimi in tujimi specialitetami. Dobijo
se vsa zdravila proti novim in starim zdravniškim
receptom za ljudi in živino. — Naroča se lahko po
pošti, naročila se poštnoobratno izvrše.

Se priporoča

Ph. Mag. Ivan Kernošič - Cerknica pri Rakeku.

Prodaja starega železa

v teži 20 ton se bo vršila na postaji Store
v soboto, 18. t. m. ob 11. uri

Izključna cena 25 para za 1 kg

Obratno ravnateljstvo južno železnice

Lasnina in tisk »Narodne tiskarne«